

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ ДАНА
24.03.2015. ГОДИНЕ**

Председник већа: Још једном званично добар дан.

Данас је 24.03.2015. године, 14 часова и 30 минута.

Отварам заседање у предмету К-По2.бр.1/12 против оптуженог Жарка Чубрила због кривичног дела из члана 142 став 1 КЗ РС, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТО-1/12 од 22.06.2012. године.

Веће поступа у неизмењеном саставу.

Утврђује се да су на данашњи главни претрес приступили:

**-заменик тужиоца за ратне злочине Снежана Станојковић,
-оптужени Жарко Чубрило,
-бранилац адв. Симо Кнежевић,
-пуномоћник оштећених адв. Марина Кљајић.**

Приступио сведок Живојин Стаменић који се налази у просторијама за сведоке.

Да ли има неких сметњи да се данашњи претрес одржи? Нема.

Како су испуњене претпоставке за одржавање главног претреса, суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се данашњи главни претрес одржи.

Главни претрес је јаван.

Врши се аудио снимање претреса и препис тонског снимка биће саставни део записника о главном претресу.

Председник већа: Овде имамо предлог одбране да се у својству сведока испита Живојин Стаменић, па суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у допуни доказног поступка испита сведок Живојин Стаменић.

Сведок ЖИВОЈИН СТАМЕНИЋ

Председник већа: Добар дан.

Сведок Живојин Стаменић: Добар дан.

Председник већа: Ако можете само личну карту? Хвала.

Приступио сведок Стаменић Живојин, рођени сте 14.07.1952.године?

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Председник већа: Где, у?

Сведок Живојин Стаменић: Тењи.

Председник већа: Тењи. Од оца?

Сведок Живојин Стаменић: Жељка.

Председник већа: Жељка. По занимању сте?

Сведок Живојин Стаменић: Дипломирани инжињер.

Председник већа: Дипломирани инжињер. Сада живите, је ли тако, Руменка, Нови Сад?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Председник већа:

Чији идентитет је утврђен на основу личне карте издате од стране ПУ Нови Сад број 3404861, ЈМБГ 1407952300012.

Господине Стаменићу, Ви сте овде позвани у својству сведока, дужни сте да говорите истину, давање лажног исказа је кривично дело. Исто тако не морате да одговарате на питања која Вас, односно блиског сродника може довести до тешке срамоте, кривичног гоњења, односно материјалне штете, то Вам је јасно?

Сведок Живојин Стаменић: Јасно.

Председник већа: Значи не морате да одговорите на та питања, не треба да лажете, односно не говорите истину али можете да прећутите нешто ако је у супротности са овим што сам Вас сад упозорио. Исто тако испред Вас имате текст заклетве, па бих молио да прочитате.

Сведок Живојин Стаменић: Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што пред судом будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Председник већа: Хвала.

Сведок Живојин Стаменић: Молим.

Председник већа: Овде окривљеног Жарка Чубрила познајете?

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Председник већа: Да ли сте у сродству или завади?

Сведок Живојин Стаменић: Ни у сродству, ни у завади.

Председник већа: Добро. Овде сте позвани у својству сведока од стране одбране која Вас је предложила, ја ћу Вам рећи да се овде води поступак против Жарка Чубрила због догађаја који су се десили првом половином 1991.године у Тењи и то је убиство 11 цивилних лица, можда та лица и знате, хрватске националности Ивана Валентића, Марије Церенко, Ане Хорват, Катице Киш, Пере Мамића, Јосипа Медведа, Стипе и Евице Пенић, Јосипа Продановића, Владимира Валентића и Фрање Бурча. Ви сте овде у својству сведока, значи да ли сте у то време били на територији општине Тење, шта вам је познато о овим догађајима, да ли имате неких посредних, непосредних сазнања како су та лица убијена? Ви изнесите то што је Вама познато, а касније ће Вам постављати питања странке у поступку, прво одбрана која Вас је предложила, затим и тужилац, па пуномоћник оштећених исто. Ево изволите, реците шта је Вама познато у вези тог догађаја?

Сведок Живојин Стаменић: Налазио сам се у свом дворишту.

Председник већа: Чекајте, само да почнемо, које године, кад се то дешава, морате рећи датуме да би могли...

Сведок Живојин Стаменић: Не могу се сетити ни приближно, то је прошло 24-25 година од тог догађаја. Знам само, могу оријентационо да се сјетим, знам било је лето, 07. је рођендан моје ћерке, то је било касније, то је могло бити негде или крајем седмог месеца или почетак осмог месеца отприлике. Тај догађај о ком ћу да причам десио се у Тењу непосредно у близини моје куће, прецизније, ако је ово моја кућа десно се налази самопослуга и тај објекат кино-сала где су били смјештена лица хрватске националности која су предмет тога, дакле, то је отприлике мени са десне стране обзиром да сам ја изашо из куће на врата и овако са стране гледао преко бедема лево, дакле, дешавао се тај случај негде на 35 метара, по мојој слободној процени, од мене.

Председник већа: Шта се дешавало?

Сведок Живојин Стаменић: Дакле, налазио сам се у дворишту, нешто сам, мислим да сам нешто око цвећа чачкао јер у кући сам био само ја, мајка и отац, ћерка и супруга су били избеглиштву у Новом Саду, тако да сам ја обављао те неке кућне послове. Чуо сам галаму, вриску, цику, хистерично нешто и потрчо сам на улицу, не

знам ни ја зашто, или да помогнем или нешто, оно инстинктивно човек реагира, и бацио сам поглед у том смеру одакле су звукови долазили и видио сам један камион и како један човек кога познајем, могу рећи одмах име, један човек Мацакања Миле, како гура једну баку у камион, а двоје лица поред њега улазе у камион. Обзиром да та женска особа коју је Мацакања гурао у камион била, по мојој процени старија жена, дебела жена, у црнини, имала је мараму како старе баке носе, и она није могла закорачити, онда је он њу ударао пендреком или неком палицом, нешто личило ми је на палицу, по леђима и псово јој, вређао је по националистичкој основи мајку, „сад ћу ја тебе, видећеш ти ко сам ја“, ово, оно, „упамтићеш овај дан“ и тако у том смислу и на крају је он, није то дуго трајало, то тешко ми је проценити али то су можда десетине секунди до минуте. Мени је било незгодно то и гледати, сав сам се ја истрауматизиро јер у том тренутку било ми је жао јер видио сам да се ради о цивилима и одмах сам претпоставио како би изгледао да неко моју мајку у тим годинама тако малтретира као што је овај случај био, тако да сам се ја узбудио и изнервио и нисам дуго гледао. Углавном гледао сам све до тренутка док он није затворио доњу страну тога камиона. То се радило о неком малом камиону који су у селу људи приватно држали и затворио то и спустио цираду и на брзину отишо сјео за кабину и отишао исто од мене десно према једној раскрсници. Једна иде за Силаш, а једна иде за Осијек, уствари раскршће, е сад куд је отишо не знам, нисам га испратио, нисам видио куда је кренуо или лево или десно, или према Осијеку или према Силашу. То би укратко било.

Председник већа: Добро. Немате ништа да додате још? Шта је било после, јесте ли сазнали нешто о томе? Јесте ли се распитали негде шта се десило тим људима?

Сведок Живојин Стаменић: Ја, како сам већ рекао, био сам јако емотивно повређен и све скупа, тако да нисам ни родитељима причао о томе кад сам ушао унутра јер једноставно нисам их желио оптерећивати старије људе и желио сам их поштедети тога сазнања, а нисам никоме причао јер ја сам у том периоду био и неомиљен у селу, игнорисан, бојкотован од појединих јер сам радио у Служби државне безбедности у Осијеку, био сам виши инспектор и сви су зазирали од мене јер су сматрали као да сам ја сад послан из Осијека у Тењу да ту нешто шпијунирам, ово, оно, мада сам дошао само кући, у своју кућу код родитеља, тако да су ме не благонаклоно гледали и тако да ја једноставно сам се и клонио тих и контаката и дружења, тако да о томе једноставно нисам желио никоме причати, а тим више да не би неко данас-сутра, ето као што је овај случај, ме ставио да ја нешто свједочим или тако нешто. Једноставно сам то заборавио, на ту тему ником нисам ништа ни причао.

Председник већа: Добро. Одбрана, изволите питања.

Адв. Сима Кнежевић: Рекли сте да познајете Жарка Чубрила, од када га познајете?

Сведок Живојин Стаменић: Па Жарка Чубрила познајем од прије рата сам га познавао и упознали смо се, обзиром да сам градио кућу, он је радио у општини у тој некој радњи за издавање дозвола за градњу, тако да сам контактирао са њим, па смо се упознали тако да.

Адв. Сима Кнежевић: Добро. Да ли сте Жарка Чубрила виђали у том периоду који сада описујете, дакле јули месец, август 1991. да ли сте га виђали у селу?

Сведок Живојин Стаменић: Нисам га виђао, виђао сам га прије рата јер он је био, у једном тренутку се политички ангажовао у СДС-у, мислим да се тако звала Српска Демократска Странка која је била основана, то је било у време избора страначких првих демократских избора у Хрватској, знам да је ту био ангажован. И онда је он напустио то политичко ангажовање и ја сам га једноставно изгубио из вида, причало се да је отишао негде у Нови Сад и да је дигао руку од тог свега и ето, то је једино што имам сазнање.

Адв. Сима Кнежевић: Добро. Ви сте на неки начин и одговорили, али ја бих Вас молио директно да ли сте га виђали у току месеца јула 1991. у Тењи и августа да ли сте га виђали?

Сведок Живојин Стаменић: Не.

Адв. Сима Кнежевић: Хвала. Немам више питања.

Председник већа: Захваљујем се. Тужилац, изволите.

Заменик тужиоца: Добар дан, Снежана Станојковић заменик тужиоца за ратне злочине.

Сведок Живојин Стаменић: Добар дан.

Заменик тужиоца: Кажите ми када излазите, данас сте нам описали како излазите из своје куће на врата и видите да Мацакања удара по леђима госпођу старију са марамом на глави, је ли тако?

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Заменик тужиоца: Кажите ми молим Вас шта Ви још видите поред тога што сте нам описали? Какав је то камион, да ли је ту присутно још неких лица? Ви сте удаљени 35 метара од њих, хоћу да ми то објасните.

Сведок Живојин Стаменић: Ево овако, ради се о камиону ТАМ, то су људи имали кад су превозили стоку, то је камион где сједе два сједишта напред има и сандук, носивости две, две и по тоне.

Заменик тужиоца: Јесте ли виђали тај камион пре тог датог догађаја у Тењи?

Сведок Живојин Стаменић: Таквих је било пуно, не знам конкретно тај камион.

Заменик тужиоца: Али питам овај конкретно.

Сведок Живојин Стаменић: Да. Нисам ја то запажао. Знам, упамтио сам да је камион је био свјетло плаве боје, а имо је и цираду, да ли је била свјетло плава или свјетло сива, углавном свјетлија боја, избледила боја, то ми је онако остало оно урезано.

Заменик тужиоца: Добро. Овде сте се фокусирали на Мацакању и старију госпођу, кажите ми да ли је било ту још цивилних лица која су утоварена у тај камион?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте, ја сам реко у претходном разговору да сам видио два или три лица која су добровољно ушли у камион поред Мацакање, ту је била бака, ту је био Мацакања иза ње гурао је, а они су овде улазили сами у камион, два лица сам видио, ухвате се за ону греду, ону носач цираде и видим ускакали су унутра.

Заменик тужиоца: Добро, а значи госпођу је Мацакања гурао?

Сведок Живојин Стаменић: Ма то је било као кад убацује стоку унутра. Она се заглавила стомаком овако, задњица позади, јадна жена то се уздигла и сукња и све и он њу по леђима удара пендреком и вређа је по националној основи, сад да не причам...

Заменик тужиоца: Кажите ми ко је још ту присутан око тог камиона?

Сведок Живојин Стаменић: Ја нисам никога видио више.

Заменик тужиоца: Је ли било неких лица који су посматрали?

Сведок Живојин Стаменић: Не. Ја нисам видио.

Заменик тужиоца: Знате ми смо овде саслушали већи број сведока који кажу да је ту било више присутних лица који су посматрали.

Сведок Живојин Стаменић: Ја нисам видио, можда је било прије или, касније није могло кад је он кренуо ја сам испратио погледом, а прије не знам.

Заменик тужиоца: Значи, могу да закључим да је био ту само цивили који су улазили у камион, Мацакања и ко још?

Сведок Живојин Стаменић: Бака старица, Мацакања и два лица која је не познам. Ја само знам Мацакању, ја не знам чак о којој се баки ради.

Заменик тужиоца: Од кад знате Мацакању?

Сведок Живојин Стаменић: Па Мацакању знам из ране младости, из ране младости јер моја кућа и плац је овако, а његов је плац овако, па су се баште сударале, а из две различите улице, дакле, комшија, сретали смо се. Он је старији од мене четири-пет година и познам га јер, што кажу, у селу играли су се, ово, оно, знам и какав је био у младости, какав у старости, знам човека.

Заменик тужиоца: Кажите ми јесте ли били у Тењи тог 01. јула и 07. јула кад су се највећи догађаји одиграли у Тењи?

Сведок Живојин Стаменић: 01. јула то је био, је ли то када је господин Кир настрадао?

Заменик тужиоца: Убиство, јесте, убијен.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Заменик тужиоца: Јесте ли били, кажите ми, само кратко одговорите.

Сведок Живојин Стаменић: Био сам на послу у Осијеку.

Заменик тужиоца: А 07. јула кад је извршен напад од стране...

Сведок Живојин Стаменић: Био сам и онда.

Заменик тужиоца: Исто на послу у Осијеку?

Сведок Живојин Стаменић: Не, не, то је био задњи дан кад се ишло на посао јер речено ми је да више не долазим, колега један Хрват мој пријатељ је рекао „Живо, више те не могу штитити, иди и не долази. Кад се све заврши, рат, ако останемо живи поздравићемо се“, као што је и било.

Заменик тужиоца: Значи после тог 07. Ви сте били у Тењи?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Заменик тужиоца: Сад сам Вас подсетила на тај 07. кад сте били последњи пут на радном месту, па сад пошто сте рекли да се одиграо догађај око камиона и утоварања цивила током јула или августа, да ли можете сад прецизније да нам одредите кад би могло бити у односу на 07. јул кад сте Ви последњи дан били на радно месту?

Сведок Живојин Стаменић: Па реко сам, некако ми је орјентир било...

Заменик тужиоца: Па ајте ако можете...

Сведок Живојин Стаменић: Баш 07. је био тај оружани сукоб, тад је био рођендан моје ћерке па због тога памтим. Онда је то прошло времена, времена, кад је ово. То би могло, могу орјенатционо рећи, негде крајем 07. мјесеца или почетак осмог, љето је било, то знам, био сам у мајици али тешко ми је то...

Заменик тужиоца: Кажите ми, сад је судија прочитао имена оштећених лица из оптужнице, да ли сте неко име препознали, да ли има потребе да Вам поново читам та лица која су настрадала?

Сведок Живојин Стаменић: Није, могу Вам, само два лица познам.

Заменик тужиоца: Сте познавали, добро.

Сведок Живојин Стаменић: Марију Церенко, јесте прочитали Марију Церенко?

Заменик тужиоца: Јесмо.

Сведок Живојин Стаменић: И поштара Медо, Медо поштар, а за ова сам чуо презимена али не могу их предочити.

Заменик тужиоца: Пре овог догађаја који сте описали јесте ли Ви знали јесу ли ту у биоскопској сали нека цивилна лица затворена?

Сведок Живојин Стаменић: Знао сам, то је село, чуо сам да су нека лица затворена али ту су биле неке страже, то је чувано, ја их нисам видео ни ко су, ни шта су. То је специфична једна атмосфера владала тако да свако...

Заменик тужиоца: А шта сте то видели кад сте тако близу ту?

Сведок Живојин Стаменић: Нисам реко да сам их видео.

Заменик тужиоца: Шта сте видели?

Сведок Живојин Стаменић: Видео сам јер је ту била и, то је од улице има врата, онда се налази дечији вртић који је у том времену, мислим да је била полицијска станица, а други објект у дворишту кино-сала. Наводно су та лица заточена била у тој кино-сали или у том неком ходнику, а ту су милицајци се кретали.

Заменик тужиоца: Како сте Ви то знали? Кажете „наводно су били затворени“, како сте Ви знали?

Сведок Живојин Стаменић: Чуо сам да су нека лица затворена.

Заменик тужиоца: Чули сте.

Сведок Живојин Стаменић: То сам чуо, то нисам никога видео од лица.

Заменик тужиоца: Још сам имала да Вас питам, кажите ми како се зове та ваша улица?

Сведок Живојин Стаменић: Маршала Тита, а сада се зове Степинчева, ја мислим, или тако нешто.

Заменик тужиоца: Добро, значи у Маршала Тита у то време, значи били сте у тој главној улици где се налази и сами биоскоп, је ли тако?

Сведок Живојин Стаменић: Па да, други објект од моје куће. Моја кућа, самопослуга и одмах тај објект.

Заменик тужиоца: Данас сте нам рекли да сте хтели да заборавите овај догађај обзиром да Вам је то тешко пало.

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Заменик тужиоца: Па кад сте онда решили да нам испричате?

Сведок Живојин Стаменић: Па, нисам решио.

Заменик тужиоца: Него?

Сведок Живојин Стаменић: Јер игром случаја прије, прије, непосредно после Нове године, односи се на 15. годину, сам био на улици у Руменци где сада станујем и из оног смера иде један ауто и ја препознам Жарка Чубрила у ауту, он ишо споро јер је било, мислим, полиције или нешто, изненадио сам се. Нисам га видио од прије рата. И ја кажем стани, нисам чак ни био сигуран да је он, сви смо се ми промјенили. Ја сам био, рецимо, прије рата тежи 10-15 кила.

Заменик тужиоца: Али сте га ипак препознали.

Сведок Живојин Стаменић: Препозна, мислим, Жарета, ко Жарета не познаје јер он је био омиљен у селу, човек који виза ви свога посла који је обављао ако није могао неком помоћи, није ни одмагао. И он је стао, ја га позвао на кафу и причали, а ја сам већ чуо да он има неких проблема са правосуђем, да га неко нешто терети и ја га питам конкретно Жаре шта је у питању. И он ми укратко поче причати и спомене тај случај, цивили утоварени у камион, ово, оно, ја кажем па ја сам то видио. Он каже „Па шта си видио“, ја њему испричам, па каже „Мене за то терете“.

Заменик тужиоца: Хвала. Кажите ми кад сте нам већ то испричали шта сте видели и видели сте како тај камион са цивилима одлази.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Заменик тужиоца: Да ли знате где је отишао?

Сведок Живојин Стаменић: Тешко сад објаснити, ја бих Вам нацртао или рецимо.

Заменик тужиоца: Само нам кажите смер.

Сведок Живојин Стаменић: Смер. Ево ово је почетна позиција. Догађај се одиграо ту, камион је...

Заменик тужиоца: Добро, то транскрипт неће умети да објасни „одиграо ту“, немојте нам објашњавати, само нам...

Сведок Живојин Стаменић: Кренуо је према првој раскрсници.

Заменик тужиоца: Добро.

Сведок Живојин Стаменић: Која десним делом води за Осијек, а лијевим за Силаш.

Заменик тужиоца: Кажите ми да ли сте Ви видели ко вози тај камион?

Сведок Живојин Стаменић: Ја нисам видио, ја сам видио да је Мацакања кад је утоварио, ставио ово, спустио оно, изашо с оне стране и ја више нисам могао видети. Логично да је сјео у камион.

Председник већа: Само тренутак, кажете „с оне стране“, то не може уђе у записник, с које стране? Имате са стране возача или са стране сувозача.

Сведок Живојин Стаменић: Он је кренуо са стране где се налази волан.

Председник већа: На ту страну?

Сведок Живојин Стаменић: На ту страну.

Заменик тужиоца: Је ли могу да ја закључим да Ви не видите?

Сведок Живојин Стаменић: Аутоматски га ја нисам видио.

Председник већа: Само тренутак да разјаснимо. Камион је био окренут како? Је ли Вама возачка страна била окренута ка Вама или је возачка страна била окренута ка биоскопу? На коју страну је била возачка страна?

Сведок Живојин Стаменић: Ја сам могао само видјети сувозачку страну.

Председник већа: Значи возачку нисте видели?

Сведок Живојин Стаменић: Десну страну, а лијеву страну где се налазио волан нисам могао видети. Он је замакао за камион.

Председник већа: С десне стране је ли седео неко?

Сведок Живојин Стаменић: Не знам.

Председник већа: Рекли сте да има два места и оно на средини где се седи.

Сведок Живојин Стаменић: Да, да, не, јер то је било све овако под 90, углом 90 степени тако да ја нисам могао видети, а има и ту неки дрвореди и то је већ било озелењено, тако да нисам обраћао пажњу. Ја сам фокус избацио на ово што се дешавало са овом баком, на то сам се фокусирао.

Председник већа: Значи, Ви сте видели само да је он зашао за камион и камион је отишао после?

Сведок Живојин Стаменић: Зашао за камион, да.

Председник већа: Јесте ли видели кад је отишао камион?

Сведок Живојин Стаменић: Јесам. Одмах је он отишао.

Председник већа: Је ли остао неко ту испред камиона?

Сведок Живојин Стаменић: Ја нисам видио, или, не знам, нисам видио. Ја сам се одмах повукао кад је камион кренуо и изашао на цесту и кренуо према тој раскрсници онда сам се ја повукао.

Председник већа: Добро. Извињавам се.

Заменик тужиоца: Господине Стаменићу, ми смо овде испитали већи број сведока који нам сведоче о овоме о чему Ви нама причате.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Заменик тужиоца: Мацакања је испитан током овог поступка, Мацакања не спори да је био код камиона, имамо сад његов опис догађаја да је он помогао својој прији да уђе у камион и Ви овде који нам причате да је он замахивао и ударао је по леђима, стим што још једном да Вас вратим, доста лица говори о томе шта се одиграло. Први пут овде од Вас чујемо да су ту поред камиона били само Мацакања и цивили и да више нико није био присутан или бар да их Ви нисте видели.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Заменик тужиоца: Овде су саслушани још сведоци који не споре да су били, да су посматрали догађај, па сад још једном питам ако можете да се фокусирате да нам приближите то.

Опт.Жарко Чубрило: Ја приговарам господине судија. Ово није тачно питање...

Заменик тужиоца: У ком делу?

Опт.Жарко Чубрило: Кад кажете „данас први пут чујемо“.

Председник већа: Морате да изађете па да кажете.

Опт.Жарко Чубрило: Да ли смем?

Председник већа: Смете.

Заменик тужиоца: Наравно.

Председник већа: Само се представите и реците.

Опт.Жарко Чубрило: Жарко Чубрило оптужени. Извињавам се, госпођа тужитељка каже сведоку да су дефиловали сведоци који су говорили и тако даље и данас први пута чујемо да је само сам Милан Мацакања био са тим људима. Ја приговарам томе јер то није тачно, имали смо сведока Лазара Радишића који је сведочио шта је сведочио и тад смо имали прилику да чујемо да је Милан Мацакања био сам. Значи ово данас није први сведок који говори о томе. То је мој приговор.

Председник већа: Добро.

Заменик тужиоца: Ја се извињавам.

Председник већа: Добро, није...

Опт.Жарко Чубрило: Извињавам се.

Председник већа: Добро, седите, имаћете право после да поставите и Ви питања. Изволите.

Заменик тужиоца: Пошто сам сад прекинута, морам само да се вратим. Да. Кажите ми, значи, јесте ли Ви касније после овог догађаја евентуално чули шта се догодило са цивилима?

Сведок Живојин Стаменић: Нисам, није ме то интересирало, једноставно то сам ја наставио да потиснем из подсвести те ружне ствари јер да то нисам радио можда данас не бих био нормалан јер сам имао неке вентиле и неку контролу за коју сам и школован и како тако да сам се знао носити са тим стварима.

Заменик тужиоца: Ја Вас, из тог разлога, пошто сте рекли да сте радили у државној безбедности, ја Вас из тих разлога и питам, зато неко ко се бави тим послом...

Сведок Живојин Стаменић: А сада бих још само реко једну ствар. Ви сте посумњали, уствари рекли сте да је он помогао тој прији, рекли сте, ја ни не знам да му је то прија. Ја сам био сувише благ у описивању тог гнусног чина на који је он њу утоварао у камион, то је нај... просто сам био фин и културан да га не опишем до краја.

Заменик тужиоца: Добро. Колико сам разумела Ви сте нам овде описали само тај гнусни чин и не знате ништа о извршењу кривичног дела.

Сведок Живојин Стаменић: Не, апсолутно.

Заменик тужиоца: О цивилима који су утоварани, па потом убијени, на те околности...

Сведок Живојин Стаменић: Не, апсолутно нисам, нисам једноставно, јер видите, касније сам ја и радио у тој Крајинској служби, међутим, ми смо били фокусирани искључиво на обавештајне послове трудећи се да примогнемо на свој могући начин на одбрани тога, а за ове послове који су се дешавали с цивилима то је посао милиције, полиције, они су радили.

Заменик тужиоца: Ја се извињавам, само још једно питање. Рекли сте да сте том приликом срили Жарка Чубрила случајно код Вас у месту, кажите ми а је ли Вама рекао откуд он ту?

Сведок Живојин Стаменић: Он је рекао, он је обилазио неке своје пријатеље, ишао је, рекао је код кога је био, код некога Жарета да је био тамо у комшилуку и то.

Заменик тужиоца: Хвала.

Сведок Живојин Стаменић: Молим.

Председник већа: Окривљени изволите, имате ли и Ви питања?

Опт. Жарко Чубрило: Немам, хвала.

Председник већа: Изволите пуномоћник оштећених. Ви немате питања, па онда седите, нема потребе да излазите.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Марина Кљајић, пуномоћник оштећених. Молим Вас реците ми мало ближе, рекли сте „Видим два лица како улазе у камион“.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Кога видите, жене, мушкарце, како изгледају опишете их мало како улазе?

Сведок Живојин Стаменић: Ја сам видео како улазе двоје, а могуће да је неко већ био у камиону јер они су релативно лако улазили у камион, што није то тако једноставно. Дакле, Ви не знате о каквом се камиону ради, дакле, да би ушао лако мораш да се ухватиш једном руком, закорачити и да ти неко припомогне и пружи руку у камиону и да ускочиш, релативно лако, они су у тренутку обојица један за другим ушли унутра.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Кад кажете „обојица“, јесу то два мушкарца, жене, то Вас питам?

Сведок Живојин Стаменић: Па...

Председник већа: Прошли пут сте рекли, мало пре сте рекли „обоје“, па сад „обојица“, зато збуњује.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Мало збуњује.

Сведок Живојин Стаменић: Да, да, схватио сам ја.

Председник већа: Да ли су били мушкарац и жена, две жене, два мушкарца, ко је ушао?

Сведок Живојин Стаменић: Да, да. Ја претпостављам, могу само претпоставити, а сад...

Председник већа: Добро.

Сведок Живојин Стаменић: Два мушкарца највероватније.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Нисте сигурни шта сте тачно видели?

Сведок Живојин Стаменић: Нисам сигуран. Кажем, фокусирао сам се на ово, то му је било оно у другом плану, рецимо, ово је било у првом плану. Они су као сенке ускочиле и то ми није било интересантно оно што кажу.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Значи, како Ви описујете, улазе тако што се једном руком хватају, закораче па се хватају другом руком или пружају неком другом руку?

Сведок Живојин Стаменић: Обзиром на лакоћу уласка, они су, претпостављам да им је неко помогао да уђу унутра, другу руку да их повуче.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Другу руку, а једном су се држали?

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Реците ми, Ви сте сво време рата били у Тењи?

Сведок Живојин Стаменић: Сво време.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Сво време рата, а пре тога радите у Служби државне безбедности и настављате после...

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Председник већа: Окрените се само према микрофону, извињавам се.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: И после настављате да радите у Служби Крајине?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Па да ли сте икада чули да се било шта лоше десило са цивилима из Тење? Мислим, мало невероватно безбедњак...

Сведок Живојин Стаменић: Знате шта, то су биле све за нас, прије свега, ми смо се бавили другим пословима, обавештајним пословима.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Па добро, али чисто питам Вас као човека.

Сведок Живојин Стаменић: Нас је занимало шта непријатељска страна намјерава, с којим средствима да нас гађа...

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Добро.

Сведок Живојин Стаменић: Чиме да нас бомбардује...

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Добро, у реду, у реду, не морате даље. Ово Вас питам као човека, мештанина, то су ваше комшије, кажете „бака“.

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Јел се никада нисте запитали, ту безбедњак сте, можете свашта да сазнате, шта се десило, где су ти људи отишли, шта је било с њима?

Сведок Живојин Стаменић: Па то није био предмет мога интересовања, нисам се ја могао петљати у ствари које, претпостављам, радио Министарство унутрашњих послова, Станица милиције или тако нешто.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Ма добро, не питам Вас ја ко је радио, него чисто да ли сте се Ви као човек интересовали?

Сведок Живојин Стаменић: Зашто бих се интересовао?

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Добро. То Вас није занимало.

Сведок Живојин Стаменић: Није ме занимало. Имао сам ја и своје родитеље и у Србији своју ћерку и супругу које су промениле 10 станова, ишли од мила до недрага, имо сам ја довољно својих брига.

Пуномоћник ошт. Марина Кљаић: Добро, добро, у реду. Немам више питања.

Председник већа: Захваљујем се. Само једно питање. Јесте ли Ви познавали Јову Личину и Саву Јовановића?

Сведок Живојин Стаменић: Хоћете молим Вас поновити?

Председник већа: Јову Личину и Саву Јовановића?

Сведок Живојин Стаменић: Не. Саву Јовановића? Јовановића презимена било је, а Личина није било у селу.

Председник већа: Не, мислим да ли сте их уопште упознали?

Сведок Живојин Стаменић: Не, не.

Председник већа: Значи таква лица нисте познавали?

Сведок Живојин Стаменић: Не.

Председник већа: Кажете Ваши родитељи ту живе од увек, је ли тако?

Сведок Живојин Стаменић: Старосједеоци, што кажу у Славонији.

Председник већа: Јесте.

Сведок Живојин Стаменић: Дошли смо са...

Председник већа: Кажете познавали сте Јосипа Медведа, он вам је био поштар?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте, њега сам познавао, и комшија.

Председник већа: И Марију Церенко, колико сам ја разумео. Јесте ли видели кад су они улазили или не?

Сведок Живојин Стаменић: Молим?

Председник већа: Јесте ли видели кад су они улазили у камион или не?

Сведок Живојин Стаменић: Не.

Председник већа: Значи Јосипа Медведа нисте?

Сведок Живојин Стаменић: Не, нисам их препознао. Једино сам Мацакању, ем по гласу, ем по стасу. Он је...

Председник већа: Како је он био обучен, Мацакања?

Сведок Живојин Стаменић: Он је био у цивилном одјелу, рецимо, претпоставимо да се већина у току тих збивања униформе, мада у почетку није било униформи, али било би, запамтио бих да је у униформи, према томе децидно тврдим био је у цивилу, а сад.

Председник већа: Је ли било неких униформи уопште, јесу ли се делиле неке униформе, нека одела?

Сведок Живојин Стаменић: Јесте касније.

Председник већа: Шта се делило? Јесу била маскирна или су била нека друга?

Сведок Живојин Стаменић: Дошао један контигент, сјећам се, пред зиму дошле су старе војне униформе маслинасте, оне старе, а ту је и тамо неко је набавио, у Новом Саду маскирне, већ су почели бизнисом људи бавити па је ту и тамо неко имао.

Председник већа: Још једно питање, ово двоје, двојица сте рекли сада, или ајд да кажемо двоје цивила које сте видели да су ушли у камион.

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Председник већа: Јесу ли они били обучени у цивилно?

Сведок Живојин Стаменић: У цивилно, сви су били цивили. И Мацакања и та бака и ови двоје.

Председник већа: Да ли је неко од њих имао везане руке?

Сведок Живојин Стаменић: Ја не бих рекао, не бих рекао.

Председник већа: Кажете, значи, ушли су ти цивили двојица и на крају је ушла та бака коју је он гурао, је ли тако?

Сведок Живојин Стаменић: Да, да.

Председник већа: После ње је ли улазио неко још у камион или је то било задње?

Сведок Живојин Стаменић: Не, то је задње што сам ја видео јер да је улазио он не би затваро и спушто цираду, то је претпостављам да је тако и не би кренуо.

Председник већа: Добро. Ми овде имамо и да је цирада била и жута и плава, добро, свако је другачије то видео. Има ли још неко додатно питање? Ако нема више питања, ја бих да отпустимо овог сведока. Знам да сте дошли аутомобилом.

Сведок Живојин Стаменић: Јесте.

Председник већа: Одакле сте дошли?

Сведок Живојин Стаменић: Из Руменке.

Председник већа: Руменке. Колико смо добили обавештење то је негде око 2.500,00 динара, то Вам је за трошкове бензина, плус плаћали сте и путарину.

Сведок Живојин Стаменић: Путарину.

Председник већа: Знам да сте...

Сведок Живојин Стаменић: Јесте, 480.

Председник већа: Јесте, има више од Новог Сада овамо кад се иде плаћа се путарина. Добро. Тражите трошкове, је ли тако?

Сведок Живојин Стаменић: Да.

Председник већа:

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се сведоку Стаменић Живојину исплате путни трошкови у износу од 2.500,00 динара за долазак из Руменке до Београда и повратак назад.

То је то, хвала Вам што сте дошли. Изволите личну карту. Довиђења, ако буде потребно ми ћемо Вас можда звати, ако не да знате, то је све.

Сведок Живојин Стаменић: Довиђења, пријатно.

Председник већа: Што се тиче сведока, Ви сте имали овде предлог, остали сте при Вашем предлогу да се неки сведоци позову да се непосредно саслушају. У међувремену ја сам извршио увид у списе предмета и нашли смо да су сведоци Лазар Барловац, Пилип Драгићевић, Денис Миљевић, Бранко Ребрача, Славко Шуша, Романа Куха, Драган Магдић и Лидија Шрам већ испитани и они су дали своје исказе пред истражним органима у Хрватској. Неки су дали чак и путем замолнице, то је овај Денис Миљевић, Бранко Ребрача, Славко Шуша. Исто тако у доказном поступку овај Јефто Рогач, Мара Гргур и Ђорђе Момчиловић су испитани код нас 17.10.2011. и то пред

Вишим судом у Београду. Ја сам извршио увид, као и Радета Богојевић, извршио сам увид у њихове исказе, да ли сте сагласни да се прочитају искази ових сведока или је потребно непосредно њихово испитивање? Ту сте дали још неке сведоке али то ћемо о њима, то су Милош Докић, Сава Грмовић, Милан Трбојевић, Живојин Клањ и Јосип Салај, Бошко Сурла, њихових исказа нема и они нису испитани до сада. Изволите браниоче.

Адв. Сима Кнежевић: Ове сведоке које сте прочитали који су давали исказе у ранијем поступку, ми смо сагласни да се њихови искази прочитају, а само за оне који нису дали ни једном исказ нигде њих и даље предлажемо да се саслушају, а то су, како сте поменули.

Председник већа: Милан Докић.

Адв. Сима Кнежевић: Сава Грмовић, Милан Трбојевић, Живојин Клајић, Јосип Салај и Драган Магдић, а за све остале смо сагласни да се прочитају.

Председник већа: Они су на околности његовог присуства у Србији, односно на територији Тење, је ли тако?

Адв. Симо Кнежевић: Тако је и на околности, делимично на околности догађаја која се оптужницом обухватају, значи о транспорту цивила, о томе ко се где налазио у одређено време, значи тешко је рећи конкретно за то и за то, практично целу слику тога...

Председник већа: Догађаја.

Адв. Симо Кнежевић: Јула месеца '91.године.

Председник већа: Добро. Ако смо сагласни...Изволите, поновите онда то што сте.

Адв. Сима Кнежевић: Пошто је сада укључен микрофон да поновим. Значи, сагласан сам да се прочитају искази свих сведока који су саслушани које сте Ви мало пре навели, а и даље остајемо код предлога да се саслушају они сведоци који нису дали ни један исказ, значи ово би био њихов први исказ, а односи се на Милана Докића, Саву Грмовића, Милана Трбојевића, Живојина Клајића, Јосипа Салаја и Драгана Магдића.

Председник већа: Драган Магдић, он је саслушан 19.10.1994.године.

Адв. Сима Кнежевић: Ако је саслушан онда такође...

Председник већа: Испитан '94.године.

Адв. Сима Кнежевић: Ако је саслушан сагласни смо да се прочита.

Председник већа: А Бошко Сурла? Колико знам он је болестан.

Адв. Сима Кнежевић: За њега смо чули да он није способан али ми то не знамо.

Председник већа: Није способан, да. Значи нећемо њега, само остају ови. Тужиоче, чули сте предлог одбране.

Заменик тужиоца: Чула сам. Сад нисам то разумела „делимично на околности прилика у Тењи“, ако може одбрана да прецизира на шта се односе предлози појединачно сваког сведока на које околности би били испитани?

Адв. Сима Кнежевић: Односи се на целу слику јула месеца '91. у односу на присуство Жарка Чубрила на том подручју или на његово присуство у Србији, на понашање и одређене радње које су предузимали или Милан Мацакања или неки други становници, значи на целу слику из оптужнице коју сте Ви описали, начин извршења.

Заменик тужиоца: Противим се предлогу. Овде не видим начин извршења уколико је одбрана мислила да је Милан Мацакања био присутан или Жарко Чубрило не, ако сте на то мислили онда се ја свакако противим том предлогу јер неће допринети да се разјасни ова кривично-правна ствар, а на околности самог извршења кривичног дела.

Председник већа: Што се тиче читања ових исказа сведока?

Заменик тужиоца: Сагласна сам.

Председник већа: Ако их суд прихвати јер Ви нисте предложили, то је Ваш предлог?

Заменик тужиоца: Да, мислим, као што сам и раније се изјашњавала.

Председник већа: Добро. Седите.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се у доказном поступку на сагласан предлог странака изврши увид:

-у исказ сведока Јефте Рогача, Маре Гргур и Ђорђа Момчиловића од 17.10.2011.године дата пред Вишим судом у Београду, као и у исказе сведока Радета Богојевића дат пред Вишим судом у Београду дана 26.12.2011.године,

-такође врши се увид у исказе сведока дате пред правосудним органима Републике Хрватске и то Лазе Барлавца од 26.04.2007., 03.06.2008. и 22.12.2012.године, Пилипа Драгићевића од 03.05.2007., 07.05.2008. и 12.12.2011.године, Деница Миљевића од 26.09.2007., 03.06.2008., 22.12.2011.године, ја мислим да је и код Лазара 22.11.2011., да сам пермутовао само годину, Бранко Ребрача од 09.05.2007., 03.06.2008. и 10.01.2012.године, Славко Шуша од 13.07.2007., 03.06.2008. и 05.01.2012.године, Романа Куха од 15.06.2007.године, Драган Магдић од 19.10.1994.године и Лидија Шрам од 12.07.2005.године.

Председник већа: Ми смо извршили увид у ове исказе сведока и ови сведоци говоре баш ово што и Ви наводите, већина ових сведока говори о Мацакаџиној улози и о томе да ли је био присутан овде окривљени. Што се тиче ових сведока ја налазим да, то јест веће да нема потребе ове сведоке још испитивати, имајући у виду већи број сведока који је већ изнео ово што Ви сад предлагате, а прихватили смо Ваш предлог да се ови искази прочитају, односно изврши увид у њих.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ предлог браниоца опт. Жарка Чубрила да се у току доказног поступка у својству сведока испитају Милан Докић, Сава Грмовић, Милан Трбојевић, Живојин Клањ, Јосип Салај, налазећи да су у току поступка довољно разјашњене присуства окривљеног Чубрила у Србији, односно на територији Тење, имајући у виду раније испитане сведоке, па суд налази да би испитивањем ових сведока дошло до само пролонгирања кривичног поступка.

Што се тиче предлога Тужилаштва да се прочита исказ заштићеног сведока под псеудонимом „Курир“, суд доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ предлог Тужилаштва за ратне злочине да се изврши увид у исказ заштићеног сведока под псеудонимом „Курир“ имајући у виду да доказ није у складу са Законом о кривичном поступку, односно да како суд не може да браниоцима и окривљенима саопшти идентитет лица које је дало овај исказ, а што је потребно према одредбама члана 106 став 3 ЗКП-а да суд учини најкасније у року од 15 дана пре почетка главног претреса, то се овај доказ не може употребити у овом поступку из кога разлога је и одбијен.

Што се тиче ових доказа, на основу члана 405 и 406 ЗКП-а врши се увид у

-списе Жупанијског суда у Осијеку Крз.бр.4/8 а посебно фотодокументацију ексхумације.

Председник већа: Само да погледамо да ли је уопште потребно ово извести имајући у виду да се овде ради о лицима која су везана за Божу Видаковића, па питам Тужилаштво да ли је потребно да се изврши ово?

Заменик тужиоца: Значи за лица која су везана за опт.Божу Видаковића не.

Председник већа: Јер то су лица која су везана нема потребе.

Заменик тужиоца: Тако је.

Председник већа: То је значи ексхумација то не треба, записник секције број ексхумација Кнежевић Марка то је опет исто што се тиче, то не, само онда овако да се изврши увид у

-фотодокументацију РХ МУП број ОКТ, предмет фотографисање током ...дворишта биоскопа сале „Партизан“ у Тењу у коме се налази заробљени Марија Церенко у Тењи, фотографија 1, Јосип Продановић и на степеништу Стипе Пенић, фотографија број 2, фотографија 3 на којој се види поред Марије Церенко и стражар ТО Тења Симо Бекић,

-изврши увид у тегет роковник, то је опет Боже Видаковића, то нећемо извршити.

-Врши се увид у извештај из казнене евиденције за окривљеног по месту рођења.

Председник већа: То је од доказа које је предложило Тужилаштво.

Што се тиче писмених доказа које је предложио адв. Сима Кнежевић а односе се на извјешће које се налази у списима предмета Полицијске управе Осијечко-барањско секторакриминалистичке полиције, Одјел одсека криминалне, Одсек ратних злочина од 08. липња 2007. и обављен телефонски разговор са Миланом Мацакањом, суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ овај предлог.

Такође, суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ предлог да се од Завода за мировинско осигурање подручног Службе у Осијеку, службене евиденције тражи извештај за Јована Личину када је примио пензију као и да се од Републичког фонда за здравствено осигурање Београд затраже подаци из службене евиденције за Јову Личину по ком основу се налази у систему здравственог осигурања Републике Србије, као и да се прибаве копије кривичне пријаве са предлозима које је Фонд за хуманитарно право Београд поднео у октобру 2011. за кривична дела ратног злочина у Тењи 1991.године.

Суд налази да ови докази су сувишни имајући у виду да се прво ради о, како овде пише, извјешћу Полицијске управе, то је један допис којим су они позвали Милана Мацакању, он то није ни негирао да је био позван и да је био у полицијској станици и да је разговарао са полицијом, односно са правосудним органима Републике Хрватске.

Исто тако, што се тиче за Јовану Личину, многи су остварили пензију у републичком фонду Хрватске и пребацили пензију тако да нема никаквих потреба да се то утврђује, неспорно је да он има пензију, а разлози су његови вероватно осигурање и рад у Хрватској, тако да то немамо потребе да прибавимо.

Што се тиче кривичне пријаве, то је кривична пријава, она не може бити доказ у овом поступку, свако може да поднесе кривичну пријаву, ја на основу те кривичне пријаве знам о чему се ради али у овом тренутку то није доказ у овом поступку.

Што се тиче овога што сте тражили доказе за сведоке, то сте добили у току истраге, то је већ био предлог, Луције Валентић, то је оно што није било урађено, Саве

Липовине, то је било оно што није било урађено у електронској форми али има га у штампаној форми, тако да о томе не треба ни да одлучујемо.

То су били сви предлози до сада које смо имали. Нових предлога, да ли има? Нема. Имате ли Ви неке нове предлоге?

Опт.Жарко Чубрило: Немам нових предлога, али ја бих само још додао...

Председник већа: Морате....

Опт.Жарко Чубрило: Прескочили смо са списка ...

Председник већа: Дајте да видимо шта смо прескочили, изађите само. Ја видим овде... Изволите.

Опт.Жарко Чубрило: На списку нам се налази сведокиња Ката Пејаковић која је сведочила 04.01.2012. године током истраге и то нисмо данас ни до сад читали, да се она учитава, а може, слажем се да се прочита, као и њезина изјава од 10.07.2007. Ката Пејаковић.

Председник већа: Знам, имам.

Опт.Жарко Чубрило: Имате.

Председник већа: Имамо.

Опт.Жарко Чубрило: Е то нисмо данас чули, нисам ни задњи пута, тако да не прескочимо.

Председник већа: Добро.

Опт.Жарко Чубрило: Код Лазара Барвалаца, учитавамо само изјаву од 22.12.2011.године.

Председник већа: Не, не, прочитали смо све.

Опт.Жарко Чубрило: Међутим, Лазар Барвалац је исто 2007.године сведочио као и ови остали 2007.године и то се никако не спомиње, ја имам те изјаве па сам донео по примерак и за Вас господине судија и дати тужитељки да се види шта сведок сведочи.

Председник већа: Ево рекли смо, нисте чули мене. 26.04.2007. и 03.06.2008.

Опт.Жарко Чубрило: Барвалац?

Председник већа: Барвалац.

Опт.Жарко Чубрило: Извињавам се, онда нисам чуо.

Председник већа: Те смо унели све. И 22.12.2011.

Опт.Жарко Чубрило: Извињавам се, у реду је.

Председник већа: То су оне које је он дао пред хрватским судом у Осијеку, а ово су касније дате изјаве, то смо унели.

Опт.Жарко Чубрило: Извињавам се, онда у реду, и у вези Бошка Сурле, пошто човек није у стању да дође да приступи на овај суд, ја само предлажем да његова изјава коју је дао 28.05.2007. године што смо и предложили на припремном рочишту, да се она учита.

Председник већа: 28.05.?

Опт.Жарко Чубрило: 28.05.2007. године, ево имам код себе примерке па могу ако треба да вам...има у предмету.

Председник већа: Он је у том тренутку давао као у својству окривљеног, ја не могу да прочитам његов исказ у својству окривљеног, могу да га прочитам само у својству сведока.

Опт.Жарко Чубрило: Извињавам се.

Председник већа: То је једини проблем који ми не можемо, то је, он је тад био окривљени и сасвим друго упозорење, али он је болестан, колико смо ми добили информацију он не може да приступи уопште.

Опт.Жарко Чубрило: У реду, у реду онда.

Председник већа: Да видимо само за Кату...

Опт.Жарко Чубрило: Само Ката Пејаковић онда. У реду, хвала.

Председник већа: Добро, ако смо сагласни да се прочита?

На сагласан предлог странака суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

-Врши се увид у исказ сведока Кате Пејаковић дат 10.07.2007.године, 02.06.2008. и 04.01.2012.године.

Нових предлога у допуни доказног поступка нема, па се објављује да је доказни поступак завршен.

Прелазимо на завршне речи.

Тужилаштво у завршној речи

Заменик тужиоца: Хвала, имам само једну молбу, да ли могу да седим док читам завршну реч, ако није проблем већу?

Председник већа: Није, изволите седите.

Заменик тужиоца: Хвала.

Поштовано веће,

Остајем у целости при оптужници КТО бр. 1/12 од 22.06.2012. године, у односу на оптуженог Жарка Чубрила, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ, јер налазим да је изведеним доказима на главном претресу утврђено чињенично стање из кога несумњиво произилази да је оптужени на месту, у време и на начин како је то ближе описано у диспозитиву оптужнице, учинио кривично дело које му се ставља на терет.

Општепозанта чињеница је да се на територији тадашње Републике Хрватске одвијао немеђународни (унутрашњи) оружани сукоб између оружаних снага ЈНА, оружаних јединица ТО САО Славонија, Барања и Западни Срем, с једне стране и с друге Збора народне гарде (ЗНГ) и МУП-а Републике Хрватске.

Територијална одбрана Тења формирана је крајем јуна и почетком јула 1991. године, а оптужени Жарко Чубрило је био ангажован на обављању задатака при штабу ТО Тење. Штаб ТО Тења прво се налазио у кући Драгољуба Миловановића званог „Батела“, а потом у просторијама Месне заједнице Тење.

У првој половини 1991. године дошло је до постављања барикада у Тењи и то у улици Загребачкој од стране мештанника припадника ТО Тења, а дана 07. јула 1991. године, дошло је до оружане акције припадника МУП-а РХ.

Половином јула 1991. године оптужени Жарко Чубрило је био при штабу ТО Тења, и из састава ТО Тења ангажовао је сведоке Саву Јовановића и Јову Личину и то тако што је командир јединице ТО у чијем саставу су били припадници ТО сведоци Саво Јовановић и Јово Личина саопштио овим сведоцима да се јаве у команду у вези размене цивила. Када су се сведоци Саво Јовановић и Јово Личина јавили оптужени Жарко Чубрило, им је поделио везице канапа и повео их до импровизованог затвора у биоскопској сали, где је стражару наредио да низ степенице из затвора изведе 11 цивилних лица хрватске националности, који су били затворени у инпровизованом затвору и то: Ивана Валентића, Марију Церенко, Ану Хорват, Катицу Киш, Перу Маамић, Јосипа Медведа, Стипу и Евицу Пенић, Јосипа Продановића, Владимира Валентића и Фрању Бурча.

Да су цивилна лица била затворена у инпровизованом затвору – биоскопска сала „Партизан“ у Тењи, да су их чували припадници ТО Тења на несумњив начин произилази и из фотографије која је начињена испред инпровизованог затвора на којој се види припадник ТО Тења са пушком на рамену како стражари, те се на фотографија види и затворени Марија Церенко (фотографија 1), те Јоспи Продановић и на

степеништу Стипе Пенић (фотографија број 2) и (фотографија број 3) на којој се види поред Марије Церенко и стражар ТО Тења Симо Бекић – фотодокументација РХ МУП број ОКТР 563/2011.

Када су цивили изашли оптужени Чубрило је наредио да се окрену лицем према зиду, а Јови и Сави да им вежу руке, те потом наредио цивилима да уђу у теретни део камиона. Ту се поред камиона затекао сведок Милан Мацакања, који је помогао оштећенима да уђу у камион, а за воланом у кабини налазио се сведок Бранислав Кнежевић, коме је од раније припадао камион јер га је возио у предузећу у коме је радио. Када су касније камионом кренули, у камион је ушао сведок Милан Мацакања, да би пронашао сина који је био у Боботи ради операције због претходног рањавања. У Силашу сведок Бранислав Кнежевић остаје у том месту, а окр. Чубрило наређује сведоку Милану Мацакањи да преузме возњу. Међутим, сведоци Саво и Јово, који су били у теретном делу камиона, нису знали да је до Силаша возио Кнежевић, јер су, обзиром на то да су видели Мацакању поред камиона у Тењи и у крајњем одредишту у Боботи на сточном гробљу, сматрали да је сведок Мацакања све време управљао камионом.

Када је камион стигао на сточно гробље у Боботи, окр. Чубрило је наредио возачу да се заустави, а цивилима да један по један излазе и потом их појединачно убијао из аутоматског оружја „хеклер“.

Међутим, тела оштећених нажалост до данас нису пронађена, јер су иста премештена са места где су претходно лишени живота.

Дајући своју одбрану оптужени Жарко Чубрило како у истрази тако и на главном претресу заснивао је своју одбрану на тврдњи да нема никакве везе са извођењем најмање 11 цивилних лица из импровизованог затвора у сали биоскопа „Партизан“ у Тењи, њиховим одвођењем на локацију сточног гробља у Боботи и убијањем на тој локацији неутврђеног дана средином јула 1991. године. Наиме, оптужени Чубрило је током поступка тврдио да у критично време није ни био у Тењи, а за догађај за који се терети није ни чуо у време кад се десило, него касније. Уз понављање ове основне тврдње у својој одбрани Жарко Чубрило наводи и да је, од одласка из своје куће у насељу Нова Тења, које је било под контролом МУП-а и ЗНГ Републике Хрватске, 01. јула 1991. године, у насеље Стара Тења које је било под контролом новоформиране српске територијалне одбране до одласка из Тење 08. или 09. јула 1991. године у Тењи боравио као затечени становник Тење, да није био наоружан ни униформисан, односно није био укључен у територијалну одбрану насеља Стара Тења, полицијским структурама нити цивилној заштити, па тако није ни могао да изврши кривично дело које му се ставља на терет предметном оптужницом.

Изnoseћи своју одбрану оптужени Жарко Чубрило детаљано је навео шта се одиграло 01. јула 1991. године и по изношењу његове одбране догађај од 07. јула 1991. године је само наставак онога што се одиграло 01. јула 1991. године, што је уједно и један од ретко тачних навода у његовој одбрани. Услед догађаја од 01. јула 1991. године оптужени Чубрило је навео да је у кућној некој тренечи, односно оделу плавом неком радничком, отишао бициклом до центар села да узме дневне новине и да види шта се то догађа у Новој Тењи, а на конкретно питање зашто неко 01. јула облачи радно одело, није имао смислен одговор а то одело је у ствари управо онако каква је била прва униформа ТО Тења.

Према даљој Чубриловој одбрани у истрази он је након вести о убиству Кира и Кнежевића и рањавању Тубића, тако обучен, остао у Старој Тењи у кући код пријатеља Драгољуба Миловановића „Бателе“, ту дочекао велики сукоб 07. јула 1991. кад су снаге МУП и ЗНГ Хрватске нападе на српски део Тење и сутрадан донео одлуку да напусти Тењу и Хрватску што је учинио у наредна 24 или 48 сати и отишао у Бачки Грачац. То би значило да је одлучио да оде 8. јула, а отишао 9. или 10. јула, иако је касније прецизирајући датум одласка у Бачки Грачац наводио 08. или 09. јул. На крају је навео да је до краја августа, односно почетка септембра 1991. био на релацији Нови Сад, Бачки Грачац, јер је веровао да ће да се врати у Тењу, где је отишао почетком септембра, опет код „Бателе“, али је тада видео да нема ништа од повратка у Тењу и дефинитивно отишао у Нови Сад, у којем је од 01.01.1992. становник са свим личним документима, а у Тењу је долазио повремено обично једном годишње.

Да у време предметног догађаја припадници ТО Тења нису имали прописне униформе територијалне одбране наводи и сам Чубрило у својој одбрани...“У почетку ви сте имали полунаоружани народ. То је био неуниформисани народ, ту нико није имао униформу, лето је било, врућина, од тренерки, купаћих гаћа, оне са ногавицама као данас, фармерица, па ја мислим да је сам, такозвани командант одбране територијалне, Јово Ребрача био у фармерицама и у патикама“. /стр. 7 транскрипта/

Међутим, према ставу Тужилаштва и оваква стихијска организација управо говори о томе да је ТО Тења постојала у то време и да је у оквиру те организације оптужени Чубрило био један од утицајнијих у Тењи.

У својој одбрани окривљени Жарко Чубрило је, иако је наводно о томе само чуо из прича, доста детаљно говорио о затворима у Тењи, али је најмање знао о затвору из којег је одвео цивиле које је касније убио...“Ја то знам кроз причу касније, али не знам где би ту био затвор, ако је цела дворана претворена у затвор...Чуо сам кроз причу да су се, овај, поједини мештани Тења, и српске и хрватске националности, ту затварали, због неких кривичних дела, да ли, не знам чега, не знам о томе ништа, јер нити сам икога хапсио, приводио, нисам ни био ту, овај, у том времену, јер из почетка је, наводно, тих места где су се људи притварали, било на више места по селу, а онда је вероватно неко донео одлуку да се то не држи по оном или овом подруму, па је осмислио, а када је осмислио и ко је осмислио, претпостављам онај ко је држао власт. Ја нисам био припадник те страже, нити сам давао икакву стражу, било које врсте, да ли на уласку или изласку из места, ни код тог затвора, али знам по причи да су постојали стражари који су обезбеђивали затвор да не може нико ни да побегне, али да не може нико ни да уђе унутра“. /стр. 11 транскрипта/

Током истраге оптужени Жарко Чубрило је навео да је од убијених познавао само Јосипа Медведа, као „Меду поштара“, а на наводе оптуженог Видаковића да је за време рата био, „са својом екипом“ у Боботи одговара да није имао екипу, нити потребу да буде у Боботи, осим што је тамо одлазио код староседелачке породице Малетић. Наводи оптуженог Видаковића да је оптужени Чубрило имао екипу у Боботи према ставу Тужилаштва су битни у смислу одабира локације где ће цивилна лица бити стрељана, обзиром да је оптужени Чубрило а према сопственим наводима одлазио у Боботу.

На главном претресу оптужени Жарко Чубрило је поновио скоро исто што и у истрази, сем до изношења битно новог навода о нечем што се дешава у децембру 1991. године. Он у своју одбрану уводи наводно своје сазнање од средине децембра 1991. о извршиоцима злочина за који се он теретио оптужницом. То ослања на информацију наводно добијену од Саве Јовановића, сада покојног, односно када је сазнао да је он покојни током овог поступка.

Након наведеног обрта у изношењу своје одбране Жарко Чубрило није имао смислен одговор на питање због чега тада први пут наводи да је знао да су злочин за који се он терети починили Саво Јовановић, Јово Личина и Милан Мацакања. Уз несувисло објашњење да није правник, објашњавао је и да није знао да то треба да каже када није био непосредни сведок догађаја, па ни онда када је сазнао да га још два жива сведока терете да је он убио цивиле, иако је у истрази, како је цитирано напред, јасно рекао да никада није чуо да су убијени. Тврдио је и да је приликом саслушања у полицији вођен питањима, што се десило и у истрази, иако је оба пута имао истог изабраног браниоца.

Такође, на конкретно питање током главног претреса није имао смислени одговор на питање откуд 01. јула у радном оделу од кулског штофа осим да је то танко платно, скоро провидно. Навео је да док је био у „Бателиној“ кући, до 08. или 09. јула, ту није био Штаб ТО, да је тај штаб из приватне куће Суботиновића пресељен у зграду Месне заједнице, као и да је касније у септембру сазнао да је ипак био и у кући Драгољуба Милановића зв. „Батела“. Након предочавања да је Драгољуб Милановић „Батела“ рекао да је Чубрило код њега био 2 месеца одговорио је да је вероватно мислио на то колико је укупно био, оставши при тврдњи да је од 01. јула у континуитету остао само 8-9 дана. Везано за неизбор на место грађевинског инспектора у Секретаријату за урбанизам СО Осијек, где је радио 18 година, рекао је да се то десило не упуштајући се у навод супруге да је због тога био незадовољан. Што се тиче његове политичке активности наводи да је био активан око 2 месеца 1990. године и да су то људи у Тењи вероватно знали.

Оваква одбрана је по оцени Тужилаштва неоснована и у супротности са изведеним доказима, а усмерена пре свега на избегавање кривичне одговорности.

Да је оптужени Жарко Чубрило руководио одвођењем најмање 11 цивила хрватске националности затворених у биоскопу „Партизан“ у Тењи до локације Сточног гробља у Боботи тако што је издавао наређења за њихово извођење из сале биоскопа, везивање и укрцавање у камион, наређивао ко ће и куда да вози камион и где да га заустави, да би на крајњем одредишту наредио везаним цивилима да искачу из камиона где их је лично убијао пуцајући из непосредне близине из ручног ватреног наоружања са пригушивачем, наводе непосредни сведоци Јово Личина и Милан Мацакања. Њихова сведочења су у односу на све одлучне чињенице које се тичу улоге и поступања оптуженог Жарка Чубрила у предметном догађају у потпуној сагласности, док се евентуалне разлике у њиховим сведочењима односе на детаље из тог догађаја, којих обзиром на велики протек времена сведоци могу различито да се сећају, а које и без тога могу различито да доживљавају, посебно имајући у виду чињеницу да су објица сведоци догађаја у којем је извршен овако тежак злочин.

Посебно је важно да се нагласи да Јово Личина и Милан Мацакања нису били у позицији да у исто време и са истог места гледају шта се дешава, посебно кад су се

возили од Тење преко Силаша и Боботе до места егзекуције, јер је Личина био са везаним затвореницима у товарном делу камиона на коме је спуштена цирада и он никако није могао сигурно да зна је ли камион из Тење до Силаша возио Бранислав Кнежевић или Милан Мацакања што према оцени Тужилаштва није од пресудне важности и морало би се ценити у склопу чињенице да ни Јово Личина и Милан Мацакања у моменту кретања из Тења нису знали да ће цивилна лица бити лишена живота.

Посебно наглашавам да је небитно ко је возио камион, а истичем да оба сведока на несумњив начин тврде да је оптужени Жарко Чубрило лишио живота 11 цивилних лица, од којих је већина била старије старосне доби, убијајући их из непосредне близине, једног по једног док су били везани, а пре тога су по јулској врућини вођени сатима испод камионске цераде, дакле, радња траје, жртве су имале свест о томе да ће бити лишене живота, нису пружале отпор, док са друге стране оптужени ни једног момента није одустао од своје намере што указује на његову безобзирност према недужним жртвама које су патиле.

Одлучне чињенице у овој кривично правној ствари утврђују се на основу исказа бројних сведока, а пре свега очевидаца Јове Личине и Милана Мацакање чији су искази у погледу битних околности потпуно сагласни и из чега се без икакве дилеме може закључити да се инкриминисани догађај одиграо управо на начин описан у диспозитиву оптужнице.

На основу исказа сведока несумњиво произилази да су неутврђеног дана, половином јула 1991. године, затворени цивили хрватске националности од стране Жарка Чубрила изведени из импровизованог затвора и одведени у Боботу где су лишени живота.

Из исказа сведока у истрази од 24.10.2011. године и током главног претреса од 10.02.2014. године, под псеудонимом за јавност, са потпуним индетитетом пред оптуженима и њиховим браниоцима, Јово Личина је навео да су по доласку у Тењу, где су он и Саво Јовановић, 10.07.1991. године побегли из Осијека кад је у акцији хрватски снага убијен њихов комшија Живко Пеулћ, обојица упућена на прву линију. Даље наводи да је након неколико дана, касније је одредио да је то отприлике након пет шест дана али да не зна тачно, њему и Сави командир „Тешо“ рекао да се јаве у Команду, и да им је командир још рекао да ће пратити неке људе који ће бити вођени на размену. Личина је у наставку навео да су се ту срели са Чубрилом. Наводи: „Пазите, када сам ушао у команду, Чубрило је изашао из канцеларије и носио је шпаге у рукама, беле шпаге и даде мени, пола Сави и каже, «хајдете са мном»“/стр. 6 транскрипта/ У сведочењу пред судом у Хрватској под шифром „Курир“ Јово Личина је навео да је у Команди затекао и Милана Мацакању и да је и он држао у рукама шпагу/канап/ којим су касније везани затвореници. „Ми смо доле отишли, доле је био камион, један мали плави и овако је света било, народа...Добро, било је људи пуно, обичних људи је било, код камиона стајали и Чубрило је наредио да се отвори затвор, а ја нисам ни знао кога тамо има. Каже, «отвори», нека изађу низа степенице, ја се сећам да су они ишли низа степенице, ја нисам никада, први пут сам то видео ту, када сам ушао у тај круг и они су излазили један за другим и он је рекао, каже, «окрените се према зиду». И држао је оружје и каже мени и Сави,

«вежите их» и ја и Саво, ја са једне стране, Саво са друге стране смо их везали“. /стр. 6 транскрипта/. Везано за зграду у којој су били затворени цивили сведок Личина је одредио на начин да то може да буде и биоскопска сала, а касније потврдио. Сведок Личина је у односу на Милана Мацакању током сведочења навео да је Мацакања возио и он је помагао да цивили улазе у камион, позади, „Ја га нисам видео, ја сам окренут њему леђима“ /стр. 7 транскрипта/. Како Мацакања не спори да је био присутан кад су цивили улазили у камион, а Личина каже да га не види, његова констатација да Мацакања вози не мора бити контрадиктора тврдњи Мацакање да не вози, као ни тврдњи Бранислава Кнежевића да од Тења до Силаша вози он, обзиром да Личина, Мацакању види приликом уласка цивилних лица у товарни део, а потом и сам улази у товарни део, те не може засигурно знати ко је у кабини, ко вози камиона, али како Мацакању види и на крајњем одредишту у Боботи, може бити само његова претпоставка да је Мацакања возио, али то најмање значи да су њихови искази контрадикторни, обзиром да Мацакања тврди да он није од почетка возио, тачније да је до Силаша возио Бранислав Кнежевић што сам потврђује.

Сведок Личина је даље навео да Чубрило, кад су људи утоварени, наређује...“Нама рекао Чубрило, «пењите се унутра» и он је затворио страницу задњу и ми смо сели на страници и спустили цираду доле и ми смо били унутра са њима. Да и ми смо седели позади на страници. У кабини је ушао, њих два су била, шофер /Мацакања/ и Чубрило“ /стр. 9/. Према овом сведоку камион даље иде према Силашу где се зауставља и ту Чубрило одлази у неку зграду одакле се враћа са неким високим црним човеком у цивилу који с њим разговара нешто и они крећу путем за Боботу...“А ми када смо дошли у Боботу, онда је ишао Чубрило и Милан тамо у ту зграду и једно пола сата су били тамо, а ми смо чекали вани у камиону. Када су се вратили и окренемо се и ишли смо за, према Пачетини. Ја сам мислио да то иде на размену као што су, као што је рекао командир мој“./стр. 10/

У односу на само убијање цивила током истраге сведок Јово Личина описује...“Када смо дошли до шуме, он нас је скренуо са цесте лево у шуму, и уђе на рикверц и када смо ушли на рикверц, он каже, отвори страницу“ и цивилима каже: „Сада ћете доле и забаци цираду“. Навео је да је Чубрило био иза камиона, те да не може да определи да ли је цивилима пуцао у главу или не, док је он био са стране камиона, не иза камиона. /стр. 10 транскрипта/

Сведок Личина је даље навео да је и Саво стајао са стране камиона, да је то место где су људи убијени било у шуми где нема мртвих животиња, јер је сточно гробље/*мрцилиште*/ пре тога где су они стали и они су прошли поред њега и ту је сведок видео мртве краве, да би кад је побио све доведене Чубрило наредио да се врате у Тењу...“Када их је побио, каже Чубрило. Ајте се пењите горе и ми смо се попели и он је затворио странице и ми смо спустили цираду и опет сели на страницу и право до Тења. Када смо дошли у Тењу, у центру, они камион уставише и Чубрило изађе и отвори страницу и каже, изађите вани и идите на своју дужност и тако је и било, то је све било“./стр. 11/.

На овом месту ћу се осврнути на место извршења кривичног дела у односу на које сведок Милан Мацакања наводи да је извршено на сточном гробљу, што произлази из његове потребе да повраћа од смрада и да због тога излази из камиона, али у сваком случају сточно гробље, односно смрад који се од угинулих животиња ширио, је интензиван, те је сведок Мацакања у односу на тај субјективни осећај и определио место извршења.

У даљем сведочењу сведок Личина је показао окривљеног Жарка Чубрила као лице о којем прича да је побило цивиле, навео је како је после одласка у Осијек у полицију, ради регулисања неких потврда за пензију одведен и одмах испитан у тамошњем суду одбијајући инсинуације да је садржај његовог сведочења био условљен добијањем или не добијањем пензије у Хрватској. Везано за број убијених сведок Личина наводи да их је највероватније било 13, а да он лично зна само Катицу Киш и то као „Кеку“, како ју је звао његов неки комшија Драго.

У сведочењу на главном претресу од 10.02.2014. године сведок Јово Личина, који је ушао у 74 годину и видљиво је лошијг здравственог стања него кад је пре две и по године сведочио у истрази, сматрао је да није потребно да понавља све о чему је сведочио пред Жупанијском судом у Осијеку као „Куир“ и пред Вишим судом у Београду током истраге, али је након инсистирања на сва питања одговорио сагласно са својим сведочењем у претходном поступку. Одбрана је током главног претреса била више усмерена на тражње ситних несагласности у сведочењу кључних сведока који потврђују наводе оптужнице против Чубрила. На основу објављених информација Комитета за прикупљање података о злочинима против човечности и међународног права, одбрана је тврдила да Јово Личина и Саво Јовановић нису могли да избегну из Осијека 10. јула 1991. него 11. јула, што сведок Јово Личина дозвољава да је могуће, а та чињеница никако не доводи у питање кредибилитет његовог сведочења. Други покушај одбране био је да докаже да су Јово Личина и Саво Јовановић кад су избегли из Осијека дошли у Силаш. Сведок Личина је у суочавању са Савом Липовином уверљиво потврдио да је избегао у Тењу, да је у Тењи био код своје сестре, а да је у Силаш код Саве Липовине са Савом Јовановићем долазио раније. На исти начин сведок Јово Личина је био уверљив и у делу свог сведочења у односу на камион Саве Јовановића тврдећи да је Савин камион остао у Осијеку, те да га није довезао у Тење, те да никако нису Савиним камионом војени цивили од Тења до места егзекуције.

Сведок Милан Мацакања навео је пред истражним судијом дана 13.09.2011. године као и на главном претресу 10.12.2012. године, да оптуженог Жарка Чубрила познаје од пре рата, да је Чубрило за време рата био политички комесар, са напоменом да је такав израз био коришћен за чланове неких штабова и команди који су то били по политичкој линији.

У даљем сведочењу Милан Мацакања критични предметни догађај везује за 13.07.1991. године наводећи да је тог јутра, пошто је поделио доручак, отишао у Команду код Ребраче, дакле у Штаб, где је од секретарице Љубинке Аврамовић сазнао да је Ребрача са сарадницима у Србији и да је ту ... „Угледам два добровољца Јовановић Саво и Јово, чије презиме не знам. Јово је имао карабин војнички обичан, а Саво је имао паповку, полуаутоматску пушку а Чурбило Жарко је имао аутоматску. Таман на степеницама се и сусрео и поздравили смо се, питали су ме да ли имам негде ту конопа, неке шпаге, како неко каже шпагу неко коноп, реко сам идите код домара горе ако нема

дођите у задругу. Отишо сам ту одма била пошта и мој паркинг простор где смо паркирали /стр. 10, транскрипта/, да би након што је нашао замену за поделу вечере, ако закасни из посете сину у Боботи, долази на простор испред вртића и биоскопске сале види доста људи испред и како у мали камион паркиран испред укрцавају затворене цивиле... ја како сам био близу стале су код камиона, требале су да утовар се врши њих, ја сам видео столицу гдје онај полицајац ту сједи увијек пред вратима, узео сам она хоклица, да се могу попети горе, помого сам им. Моју прију и Церенко Марију, оне су ишле прве, пошто сам имао неку гумену малу палицу, ударио сам по стражњици и рекао сам ево дочекали сте да идете, поздравите ми Главаша и Туђмана. Идете на размену дочекали сте и ове три жене сам помогао старије, помого сам да се попну на камион“. /стр. 11 транскрипта/

У наставку сведочења навео је да је кренуо путем према Силашу не би ли зауставио неко возило да се њиме повезе, те да је иза њега баш наишао тај камион у које су претходно укрцали затворенике из биоскопске сале и који вози Бранислав Кнежевић. „Чим се зауставио ја сам видео два добровољца, погледам у кабину, возач Кнежевић Бранимир, чији је вероватно био камион, он је задужио тај камион од Хрвата још па остало му је и Чубрило Жарко држи пушку међу ногама“. /стр. 11 транскрипта/

Везано за даљи пут са камионом сведок Мацакања наводи...“Мислио сам размена ће ићи, вероватно за Винковце, јер ми смо кренули према контра, овамо, ништа, ја сам сједио, долазимо у село Силаш, паркирамо у школско двориште камион, Кнежевић Бранимир, ја и Чубрило излазимо ван и Саво Јовановић добровољац идемо у село оних 100, 200 метара до центра, док је Јово читаво време чувао, добровољац Јово чувао те заробљенике и био је скроз испод цераде читаво време до трагедије. Остали смо у Силашу два сата отприлике са мјештанином ја и Кнежевић са једним мјештанином смо тамо сједили, тај је донио једно пиво па смо, била је јако, јако велика врућина то морам нагласити. Већ ми је досадило, више нисам имао живце него одем каже овај Саво је ту, има нека гостиона он пије пиво, реко ајде идем да видим шта се дешава, у том долази Чубрило каже покрет, идемо, реко фала богу, онда ја уватио везу негдје некаку, каже Чубрило Милане узећеш волан возићеш ти, а Кнежевић да остане у Силашу, реко добро, шта ћу друго“. /страна 11 транскрипта/

Према сведочењу Милана Мацакање током истраге пут од Силаша до места убиства цивила је ишао кроз Боботу где су се извесно време задржали јер је оптужени Жарко Чубрило отрчао у једну кућу и после 4 - 5 минута ушао у камион са другим оружјем за које је навео да је хеклер, те да су након изласка из Боботе кренули ка Пачетину, прошли крај страже (што указује на чињеницу да је оптужени Чубрило добро познавао Боботу) и да су после проласка страже скренули на трећем скретању и возећи 5 – 6 минута опет скренули на место где је било сточно гробље. Након доласка оптужени Чубрило је како наводи сведок пуцао у сваког цивила чим би изашао из товарног дела камиона, посебно наглашавајући да „Ни један добровољац није испалио метак, ни један од добровољаца није знао шта ће се десити, као ни ја сам“. /страна 12 транскрипта/

Како Милан Мацакања даље наводи он је после свега молио Чубрила да сахране убијене, да му је Чубрило рекао да ће то урадити сутра да му је сутра рекао да су сахрањени од некога, да су они у повратку у Силашу купили Бранислава Кнежевића, који је вратио камион у Тењу, односно да је сутрадан испред Команде /Штаба/ срео

команданта Јову Ребрачу који га је питао за нестале људе, а он му рекао шта је учинио Чубрило, којег после тога није видео у Тењи... „Наилазим на команданта села Ребрачу Јову, стао пред мене и каже „Јеси био код сина“, „Јесам“, „Шта је са људима“, сагнуо сам главу и рекао сам „Жарко их је побио“, на шта је он опсовао, климао је главом, био је љут, ја сам погледао и отишао сам са својим послом“. /стр. 13 транскрипта/ Сведок Јово Ребрача је у сведочењу потврдио да му је Мацакања рекао да су људи побијени.

Мацакања је даље навео како је два пута Жарко Чубрило долазио код њега у Црну Гору, у Сутоморе, где је Мацакања дуже време пребивао, односно како га је Чубрило упозоравао да случајно не иде у Хрватску и инструкисао шта, у случају потребе, да каже о инкримисаном догађају... „Ако се дозна ово што сам ја рекао, што је истина свака реч, да кажем овде пред вама да је он предао цивиле активној војсци у Силашу, што није тачно“. /стр. 13 транскрипта/ „Касније је рекао да му је приликом разговора у Црној Гори 2000. године Жарко изразио кајање због учињеног... 2000., реко ми је овако „шта ми би да ја то направим“, реко Жарко касно је“. /стр. 18 транскрипта/

У сведочењу на главном претресу сведок Милан Мацакања је о свим битним чињеницама везаним за предметни догађај, посебно оних који с тичу оптуженог Жарка Чубрила, навео исто што и у сведочењу у истрази. Појаснио је да кад је зауставио камион у који су претходно укрцани затворени хрватски цивили, у кабини камиона видео Чубрила Жарка с аутоматском пушком /стр. 7 транскрипта/, да су се зауставили у Силашу где је Жарко Чубрило негде отишао, а Саво Јовановић и он отишли у неку хладовину, док је Јово Лична остао сам да чува затворенике на камиону, те да му је ту Жарко Чубрило наредио да он даље вози камион уместо Кнежевић Бранислава ... „Каже мени остаће Кнежевић Бранислав, нека остане у Силашу, а идемо ми и наводно сам ја требао возити тај камион“. /стр. 7 и 8 транскрипта/

Сведок Милан Мацакања је од стране одбране и самог оптуженог био питан о свему сем о догађају када су цивили лишени живота, те такав начин испитивања представља школски пример за анализу садржаја изјаве у којој онај који зна да је учинио оно за шта се терети, детаљно прича, у конкретном случају пита, о свему осим о главној ствари.

Приликом суочења Чубрила и Мацакање, сведок је остао при својим наводима и био убедљив да је оптужени Чубрило лишио живота цивиле, у време, на месту и на начин како је то наведено оптужницом Тужилаштва за ратне злочине.

Током овог кривичног поступка на несумњив начин је утврђено да су цивили изведени из импровизованог затвора у Тењи и одвежени у Боботу где су од старне оптуженог Жарка Чубрила лишени живота.

Сведок Бранислав Кнежевић током истраге и на главном претресу навео је да му је било познато да су цивили били затворени у биоскопској сали, те да је и он био заједно са цивилима 7 дана затворен, да их је он возио до Силаша, али да није видео само извршење убистава.

Из исказа сведока Јована Ребраче и у истрази и на главном претресу произилази да су цивили били затворени у биоскопској сали, обзиром да им је претила опасност од добровољаца и неких других људи, да су ти цивили требали да се размене за неке Србе преко Штаба ТО САО СБиЗС, која је била у Борову Селу, а да је критичног дана сведок

био у Београду и кад се вратио да му је неко у Штабу рекао да су цивили одведени у Борово Село, те да би непосредно после тога срео Милана Мацакању који му је рекао да су људи поубијани, те да је том приликом од Милана Мацакање сазнао да је са њим био Жарко Чубрило. Даље је навео да после сазнања о догађају није срео Чубрила, те да из тих разлога није са њим разговарао о ономе што је чуо од Мацакање, као и да је о својим сазнањима у полицији рекао Бранку Грковићу.

Навео је да Чубрило није био на добром гласу, да је говорио за галамцију, да су му нестали неки спискови чланова СДС у којем је био први председник па је смењен, као и да га је видео у плавом оделу – униформи коју су добили из Силаша, али не зна тачно када. „Та одела смо сећам се, негде тридесетак добили из Силаша, пошто је тамо био погон, текстилни, у том те се сећам да сам те виђао“. /стр 37 транскрипта/.

На страни 28 транскрипта сведок Јован Ребрача наводи да је од Раде Богојевића званог „Ташак“ чуо ... „Ја се каже не могу начудити Жарету, е тако је рекао, знало се да се то односи на Жарка, нашег другара, ја се њему не могу начудити као што му је то требало“. /стр. 28/

Из исказа сведока Драгутина Макарића и у истрази и на главном претресу произилази да је Жарка Чубрила видео у Тењи и после датума кад Чубрило каже да је отишао из Тење, да је био у плавом оделу и наоружан „томпсоном“...“Чубрила сам видео задњи пут у Тењу пре него што сам пребачен у Нови Сад, то је био негде 10, 11.7. кад сам ишао од куће до болнице због тог стационара ми је пуко оперативни рез био, па сам био толики стомак отечен, па сам га видео тамо пред поштом, стајао је“. /стр. 5 транскрипта/ Навео је да је могао претпоставити да се оптужени Чубрило врзмао око тог штаба, да је ту био и штаб тада, те да је након тога чуо да је био штаб у месној заједници. Да мисли да је оптужени Чубрило био члан странке Јована Рашковића и да је из те политичке формације био неко и нешто. /стр. 6 и 7 транскрипта/

Из исказа сведока Чеда Чатлајића и у истрази и на главном претресу произилази да оптуженог Жарка Чубрила познаје као комшију из Нове Тење и да га је у предметно време слабо виђао. Навео је да је његова прва униформа био баш плави комбинезон за кога Чубрило каже да га је имао на себи. Током сведочења је навео да су били обучени у радна одела и да има и слике на којима је видљиво да је сведок у комбинезону односно не комбинезону него у панталонама са трегерима и да су то биле прве униформе, а да су касније добили неке друге униформе. /стр. 3 и 4 транскрипта/

Из исказа сведока Ђорђа Момчиловића и у истрази и на главном претресу произилази да је оптужени Жарко Чубрило био у Команди, али не зна тачно његову функцију...“Па за Жарка не знам, знам да је био у команди, али да ли је био на некој функцији, то не знам“. /стр. 4 транскрипта/

Из исказа сведока Драгољуба Миловановића зв. „Батела“ и у истрази и на главном претресу произилази да „мисли“ да Чубрило није био у Штабу. Навео је да је Жарко Чубрило спавао код њега на спрату и да га је видео пет пута, те да је боравио код њега месец, месец ипо, могуће и два. /стр. 11 транскрипта/ У овом делу бих нагласила да је у то време на почетку избијања ратног сукоба Штаб ТО Тења био смештен у кући Драгољуба Милановића зв. „Батала“.

Из исказа сведока Мирослава Момчиловића и у истрази и на главном претресу произилази да је Жарко Чубрило био при Штабу ТО у Команди и да је у односу на њега био на неки начин надређен. /стр. 3 транскрипта/ Посебно бих нагласила да имајући у виду да је Чубрило отишао из Тења после злочина, врло је битно што га и за тако кратко време многи људи доживљавају као човека одозго, из Команде, из Штаба.

Из исказа сведока Сава Шарчевића и у истрази и на главном претресу произилази да Жарка Чубрила слабо познаје, али да га је видео у Тењу 07.07.1991. године у гурпи људи, повезујући његов лик са униформом, те тако наводи ... „Па ја мислим да сам га видео то кад је било 7.7. само сам видео у једној групи је негде био тако ликом, јер људи кад обуку униформу тако нешто на себе, кад су зарасли, кад су запуштени, тако нешто, нису баш“. /стр. 11. транскрипта/ Односно, сведок је посредно навео да је видео оптуженог Жарка Чубрила у униформи, односно тако нешто на себи, мислећи пре свега на плаве комбинезоне.

Из исказа сведока Лазара Радишића и у истрази и на главном претресу произилази да је виђао Жарка Чубрила у Тењи и да је он био у Команди. /стр. 21 транскрипта/

Из исказа сведока Жељка Брњеварца и у истрази и на главном претресу произилази да је видео Жарка Чубрила да породицу Думанчић води у импровизовани затвор. /стр. 38 транскрипта/

Из исказа сведока Жељко Ћелић и у истрази и на главном претресу произилази да су припадници територијалне одбране имали нека плава радна одела. /стр. 81 транскрипта/

Из исказа сведока Немања Јовчић и у истрази и на главном претресу произилази да је оптужени Жарко Чубрило изабран у одбор СДС-а у Тењи и то за председника и да је функцију обављао неко краће време. /стр. 27 транскрипта/

Сведок Марија Церенко, у сведочењу пред истражним судијом Жупанијског суда у Осијеку, по замлоници, 15.12.2011. године, навела је да је у лето 1991. године у кућу Маре Митерко дошао Жарко Чубрило који је био наоружан аутоматском пушком и да је том приликом њу лично тражио. Навела је да је морала да пође са оптуженим Чубрилом ради укопа угинулих животиња, те да су том приликом хтеле са њом поћи и њене пријатељице али да овде оптужени Жарко Чубрило то није дозволио, те да је гурнуо цев од пушке у њена леђа да би је приморао да пође са њим.

Испитани сведоци током кривичног поступка нису мењали своје исказе, него су остали доследни раније датим исказима. Сведоци у овом кривичном поступку су и припадници српског народа чији искази су идентични у односу на чињеницу да је оптужени Жарко Чубрило извео цивилна лица из затвора, те по доласку у Боботу исте једног по једног лишио живота из непосредне близине.

Остали изведени докази током доказног поступка непосредно или посредно указују да се догађај одиграо на начин како је то описано у диспозитиву оптужнице, те их нећу посебно образлагати сем оних доказа које сам издвојила током завршне речи.

Наиме, одлучне чињенице у овој кривично-правној ствари утврђују се на основу свих изведених доказа, који су у погледу битних околности у потпуности сагласни из чега се без икакве дилеме може закључити да се инкриминисани догађај одиграо управо на начин описан у диспозитиву оптужнице.

Описане радње кривичног дела из диспозитива оптужнице представљају кршење правила међународног права из чл. 3. ст. 1. тач.а) Четврте Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и правила из чл. 5. у вези чл. 4. ст. 1 и 2а) Другог Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба.

Оптужени је био свестан свог дела и хтео је његово извршење што чини облик виности - директни умишљај.

Жртве су били недужне, биле су цивилна лица и нису дале никаквог повода оптуженом да их убије, а са друге стране оптужени Жарко Чубрило није показао никакв обзир према недужним цивилним лицима, већ их је једног по једног, из непосредне близине убијао, жртве су биле изложене патњи, како пре самог извршења тако и током самог извршења, и молим Веће да наведено узме у обзир као отежавајућу околност при одмеравању казне.

Од олакшавајућих околности на страни оптуженог Жарка Чубрила су његове године старости које с обзром на последицу не могу имати посебан значај приликом одмеравања казне, те предлажем суду да окривљеног Жарка Чубрила казни по закону и изрекне максималну казну затвора у трајању од 20 година, јер сматрам да ће се овако предложеном казном постићи сврха кажњавања, односно специјална и генерална превенција.

Хвала.

Председник већа: Захваљујем се. Пуномоћник оштећеног, изволите.

Пуномоћник ошт. адв. Марина Кљаић:

Поштовано веће, да сада не бих поново понављала речи моје цењене колегинице, рећу ћу прво да се као пуномоћник придружујем завршној речи и да ово дело сматрам у целости доказаним, управо из свих оних разлога које је колегиница врло детаљно описала, тако да бих овде желела само да укажем на пар детаља.

Имамо одбрану оптуженог који каже – „нисам био тамо“. То потврђује његов најјачи сведок, његова супруга. А шта очекивати од супруге, како ће да каже – не, мој муж није био тамо, није дошао, није био тамо негде, дошао је касније. Нормално, мислим сам њен статус опредељује већ њен исказ и доводи у питање валидност исказа који може да да супруга која је поред самог оптуженог, следећи најзаинтересованији за исход читавог кривичног поступка.

Један детаљ у његовој одбрани увођење у одбрану Милана Мацакање, то је моменат на главном претресу. Објаснио је да се тек тада сетио да каже, зато што он није правник и не зна та правила. То дело је крајње неуверљиво, јер знате, из најобичнијег логичног размишљања како се сви људи бране, оног момента када вам

неко стави на терет много лакше кривично дело, прво што човек каже, не, нисам ја, урадио је то тај, онај други. А овде чекамо много, много каснији моменат и то у ситуацији када оптужени сво време има браниоца. Са друге стране, имамо Јову Личину и Милана Мацакању, на које оптужени покушава да пребаци кривицу, посебно на Милана Мацакању. Поставља се питање, зашто би Милан Мацакања говорио о овим стварима, ако је заиста он то све урадио? Зар му не би било далеко боље да ћути, да каже, немам појма, као што су многи сведоци овде говорили, да ни о чему не знају. А такође, зашто би тек то радио Јово Личина? И да ти људи нису били очевици и да нису видели оно што су видели, зашто би уопште теретили Чубрила, зашто не неког другог? Имали су тамо многобројне припаднике, како територијалне одбране, тако и милиције и ако им је циљ био да властиту кривицу свале на неког другог, а зашто онда Чубрило, зашто неко други? Све то указује да је одбрана Жарка Чубрила уствари усмерена у правцу избегавања кривичне одговорности. Овде имамо 11 жртава, од којих је 5 жена. Ако погледамо само њихове године, Марија Церенко је рођена 1921., Пера Мамић 1926., Евица Пенић 1928. године. Ради се о старим женама. Па иста је таква ситуација и са оштећеним, рецимо Иван Валентић је 1928., као и Стипа Пенић. Ради се о старим људима и као што је колегиница рекла, убиством старих људи, старих жена. Оптужени је показао изразиту безобзирност, па сам начин ликвидације, једног по једног, убијати старе људе, своје мештане, показује на посебну окрутност приликом самог извршења дела и зато се и придружујем захтеву тужиоца да се окривљенима изрекне казна затвора у максималном трајању. Хвала.

Председник већа: Што се тиче имовинско-правног захтева?

Пун.ошт. адв. Марина Кљаић: Имовинско-правни захтев оствариваћемо касније.

Председник већа: Захваљујем се. Изволите, одбрана.

Адв. Сима Кнежевић:

Сима Кнежевић, адвокат. Поштовани председниче, поштовани чланови већа, поштована колегинице Станојковић и Кљајић, окривљеном Жарку Чубрилу се оптужницом ставља на терет убиство 11 цивила хрватске националности и то: Иван Валентић, Марија Церенко, Ана Хорват, Катица Киш, Пера Мамић, Јосип Медвед, Стипе и Евица Пенић, Јосип Продановић, Владимир Валентић и Фрањо Бурча, а на начин ближе описан у оптужници. Према оптужници ово убиство се догодило неутврђеног дана, половином јула 1991. године. Према оптужници Жарко Чубрило је ово дело починио, као припадник ТО – територијалне, при штабу ТО Тење. Након завршетка доказног поступка у овом предмету, по мишљењу одбране, можемо констатовати следеће: према ономе што смо у доказном поступку могли да сазнамо, јесте да се наведена лица воде као нестала лица и да нису пронађени њихови посмртни остаци. Надаље, не постоји ниједан доказ да су наведена лица заједно страдала на исти начин, како оптужница тврди. Нико од саслушаних сведока – оштећених, нити од других сведока, није тврдио да су управо ових 11 лица утоварени на камион и побијени на начин како је описано у оптужници. Сви сведоци оштећени су изјавили да немају неспоредних сазнања о догађају, а посредно су чули различите ствари. Али нико не наводи да су управо ових 11 лица страдала како је наведено у оптужници. Тако сведок оштећени Јосип Валентић, син Владимира Валентића, пред Жупанијским судом у

Осијеку, дана 10. српња 2007. године изјављује: „Тек пуно касније, ја сам чуо да су они заједно са другим особама које су биле са њима, заточене, одведене наводно у правцу Силаша и да су касније убијени. Могу рећи само да сам јавним поговором сазнао да су главни у ликвидацији особа несрпске националности у Тењи, били Божо Видаковић, Милан Мацакања и неки Гургула“. У свом исказу датом пред Жупанијским судом у Осијеку дана 15. просинца, Јосип Валентић на страни 2, последњи пасус, изјављује: „Чуо сам из разговора са Петром Штефанцем, како је сазнао за мога оца Владу и стрица Ивана, да је о њиховом страдању чуо од Мате Миколаша, који је био тамо затворен у кино-дворани. Рекао је да му је Мато Миколаш испричао да је видио како су у овом затвору, у кино-дворани, мој отац Владо и стриц Иван, тако били претучени, да је било видљиво да неће преживати, што се и догодило“. На страни 3 записника четврти пасус, Јосип Валентић каже: „Чуо сам да су међу затвореницима биле особе које познајем, као што су Ђура Киш, који је тамо убијен, а исто тако и Мато Нађ, који је наводно убијен у покушају бијега из затвора. У затвору су били брачни пар Вука, који мислим да су преминули. Чуо сам да је нестао и наш поштар Јосип Медвед и да га више нема“. Сведок оштећени Јулијана Продановић у свом исказу датом пред Жупанијским судом у Осијеку дана 15. просинца 2011. године, на страни 2, осми пасус, око средине текста, каже: „Тек касније сам сазнала од Ивке Церенко, мислим, удано Трајковић, да је мој супруг Јосип страдао као заробљеник у затвору у кино-дворани у Тењи“. Сведок оштећени Мирослав Пенић, син Евице и Стипе Пенића, у свом исказу пред Жупанијским судом у Осијеку, дана 15. просинца 2011. године, на страни 3 записника, другог пасус, каже: „Могу рећи да сам од једне особе којој се сада не могу сјетити имена, а која је била у овој кино-дворани, исто заробљеник и која је била злостављана, нешто о судбини мојих родитеља и осталих заробљеника. Сјећам се да ми је он испричао како је препознао браћу Валентић, да су толико били испребијани, да није могао препознати тко је тко од те браће. Били су потпуно крвави по цијелом тијелу од удараца. Рекао је и да је видјео мог оца Стипу, док мајку није видјео“. Сведок оштећени Стјепан Хорват, муж Ане Хорват, на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку, дана 16. просинца 2011. године, на страни 2, девети пасус, каже: „Мој син Маринко Хорват је био у браку са Софијом Мацакања, ћерком Милана Мацакање. Са наведеним Миланом Мацакањом је избио спор око његовог гледања на овај брак који је био мјешовит, те није желио имати заједничке сватове између наше дјеце. Сјећам се његовим ријечи, нећемо са усташама правити сватове. Чуо сам да је управо Милан Мацакања убио моју супругу Ану Хорват“. Сведок оштећени Рената Гал на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку дана 15. липња 2007. године, на страни 2, четврти пасус је изјавила: „Једино што знам, је то да је зет мога ујака Горан Барта са једним пријатељем покушао из Тење извући моју мајку, очуха Фрању Бурчу и куму Ану Хорват, али су их наоружане особе у томе спријечиле, након чега су они заједно са другим цивилима из Тења, затворени у затвору који је био смјештен у кино-дворани, а након извјесног времена, су одвежени у правцу Силаша и од тада немам никаквих сазнања о њиховој судбини, нити су пронађени њихови посмртни остаци. Једино што сам чула је то, да их је из Тење у правцу Силаша наводно одвезао Милан Мацакања“. Сведок оштећени Марица Салај кћи Ане Хорват је на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку дана 19. просинца 2011. године на страни 3, шести пасус, изјавила: „Чула сам поговором да је ову групу заробљеника у затвору где је била моја мајка уз Катицу Киш, да је камионом ту групу у смеру Силаша, одвезао Милан Мацакања“. Сведок оштећени Ивка Трајковић, кћи Марије Церенко, на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку дана 15. липња 2007. године на страни 2, четврти пасус, каже: „Након мирне реинтеграције ја сам интензивно тражила особе које имају било каква сазнања о судбини моје мајке, те сам од неких особа сазнала да је она заједно са

другим особама из затвора у Тењи, била одвежена у место Силаш, а гдје су касније одвежени и шта им је учињено, мени није познато. До данас нису пронађени посмртни остаци моје мајке“. Сведок оштећени Звонко Пенић, син Стипе и Евице Пенић, на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку, дана 18. липња 2007. године, на страни 2, четврти пасус, каже: „Такођер сам добио информацију да су они из тог затвора одведени заједно са осталим заточеним цивилима, прво у мјесто Силаш, а потом на мјесто између Боботе и Аеродрома „Клиса“ и да су тамо на пољу убијени рафалом у леђа. Њихови посмртни остаци ни до данас нису пронађени“. Сведок оштећени Вера Перковић, кћи Пере Мамић, на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку дана 18. липња 2007. године, на страни 2, четврти пасус, при дну каже: „Да је моја мајка дана 06. српња 1991. године, била код Марије Шолић, када је наишла Марица Мамић и да је тада наводно дошло до свађе између моје мајке и ње, након чега је Марица Мамић отишла код Јове Момчиловића, код кога су се окупљале особе које су активно судјеловале у оружаном побуну и рекла му да се код Марије Шолић налази једна усташкиња. Од тога дана се мојој мајци губи сваки траг, стога ја сматрам да Марица Мамић која и сада живи у Тењи, улица Томе Матића 11-а, мора имати сазнања, шта се догодило мојој мајци“. Сведок оштећени Јозо Кнежевић на записнику пред Жупанијским судом у Осијеку дана 05. сјечња 2012. године, на страни 3, трећи пасус, каже: „Сјећам се да сам у рујну дошао до куће поштар Јосипа Медведа, званог „Медо“ који је иначе радио као поштар у Тењи. По мене је дошао особно Божо Видаковић да као припадник радног вода, дођем поправити цијев од воде испред куће Јосипа Медведа. Видео сам да је у кући Јосипа Медведа ушао Божо Видаковић, те је након неког времена, изашао ван из те куће и обратио се Здравку Ђузи, ријечима: „Медо је готов, више га нема“. Сведок Симо Бекић, који је саслушан пред Жупанијским судом у Осијеку 14. просинца 2011. године на 3 страни, први и други пасус каже: „На упит могу рећи да је наш мијесни поштар Медо био заробљеник у кући Стеве Кукића. Надаље могу рећи да сам сигуран да овај наш поштар није пребачен из затвора у кућу Стеве Кукића у кино-дворану, као и у нови затвор, јер сам ја радио као стражар овог затвора у кино-дворани и нисам ту видео нашег поштар. Мислим да су ови из затвора у кући Стеве Кукића отишли директно у размену“. Богдан Угрица пред Жупанијским судом у Осијеку 14. просинца 2011. године, је изјавио: „Чуо сам да је ове затворенике из тог импровизованог затвора, из кино-дворане, превозио наведени Мацакања у Даљ или Борово Село. За наведеног се причало да је убио своју прију“. Илија Тинтор, на записнику од 14. просинца 2011. године, пред Жупанијским судом изјављује: „У камиону паркираном у центру Силаша, било је шест до седам људи. Те људе су водили Божо Видаковић, Милан Мацакања и Бранко Кнежевић“. Лазар Радишић пред Жупанијским судом 12. просинца 2011. године изјављује: „Познато ми је да је Милан Мацакања утоварио у овај камион и одвезао овај брачни пар Пенић, Ану Хорват и овог младића“. Романа Куха, саслушана 21. студеног 2011. године пред Жупанијским судом је изјавила: „У разговору између мог ујака и Душана Мацакање, мој ујак је чуо како му је Душан Мацакања рекао да је његов син или посинач Милана Мацакања хвалио једном у алкохолисано стању, да је моју мајку Катицу Киш, очуха Фрању Бурча и Ану Хорват, прију, одвезао из кино-дворане у Тењу камионом и да их је побио“. Пилип Драгичевић саслушан пред Жупанијским судом 22. просинца 2011. године, каже да се сећа да је у лето 1991. године у Основној школи у Силашу, био паркиран један камион, њему је пришла Јека Каписода и видела је у товарном делу седам људи. Поред камиона су били Видаковић и Мацакања.

Тврдња Тужилаштва да је Жарко Чубрило припадник ТО, односно да је био при штабу ТО Тења. Нико од сведока саслушаних током доказног поступка, није тврдио да

је Жарко Чубрило био припадник ТО Тења. Неки сведоци нису имали никаквих сазнања о овоме, неки су били сигурни, а неки су децидно наводили да Чубрило није био члан, нису били сигурни, а други су децидно наводили да Чубрило није био члан ТО, нити је имао било какву функцију. У сваком случају, ниједан сведок није тврдио да је Чубрило био припадник ТО Тења. Тако на пример, Јован Ребрача као командант, као први човек ТО Тења, изричито наводи да Чубрило није члан ТО Тења, нити је имао било какву функцију. Надаље, Бранко Грковић као заменик Јована Ребраче, као други човек по значају у ТО Тења, такође изјављује да Чубрило није у саставу ТО Тења. Божо Видаковић, један од командира чета, такође изричито изјављује да Чубрило није био члан ТО Тења. Јосип Валентић познаје Чубрилу, али нема никаквих сазнања о њему. Јулијана Продановић не познаје Чубрилу, нити ишта зна о њему. Мирослав Пенић чуо је за Чубрилу, али ништа не зна о њему. Марија Медвед не познаје Чубрилу и ништа не зна о њему. Вера Перковић не познаје Чубрилу и не зна ништа о њему. Саво Шарчевић не зна ништа о Чубрилу, као члану штаба ТО. Мирослав Момчиловић није сигуран да ли је Чубрило био при штабу ТО. Драган Макарић није сигуран да ли је Чубрило био у штабу ТО. Жељко Ћелић не зна ништа о Чубрилу. Немања Јовчић не зна да ли је Чубрило био члан штаба ТО. Миленко Двизац не зна да ли је Чубрило био члан штаба. Никола Суботиновић мисли да је Чубрило био у штабу. Млађан Пекез није виђао Чубрилу и не зна да ли је био у штабу. Драгољуб Миловановић мисли да Чубрило није био у штабу. Чедо Чатлајић не зна да ли је Чубрило био члан штаба. Радослав Подбарац мисли да Чубрило није имао никакву функцију при штабу ТО. Никола Витановић познаје Чубрилу, али се уопште не сећа да га је виђао у Тењи. Жељко Брњеварац не зна да ли је Чубрило био члан територијалне одбране. Чедо Вукашиновић познаје Чубрилу из виђења и мисли да није имао никакву функцију у, не зна ништа о Чубрилу. Пајо Бугарски не зна ништа о Чубрилу. Симо Бекић не познаје Чубрилу и не може ништа рећи. Лазар Барвалац не зна Чубрилу и не зна ништа о њему. Денис Миљевић познаје Чубрилу, али мисли да он није био у команди. Романа Куха не познаје Чубрилу и не зна ништа о њему. То су дакле изјавили саслушани сведоци, везано за ову чињеницу.

Следећа тврдња, односно основна тврдња Тужилаштва јесте да је Чубрило извршио убиство 11 цивила чија смо имена споменули. Упркос чињеници да више сведока наводи како имају сазнања да је Милан Мацакања убио своју прију Ану Хорват, Јозо Кнежевић сведочи како је Јосипа Медведа поштара убио Божо Видаковић, упркос чињеници да многи сведоци апострофирају Милана Мацакању, који је одвезао цивиле, Тужилаштво остаје при ставу да је ликвидацију 11 цивила извршио Чубрило Жарко.

Тужилаштво остаје при овој тврди упркос чињеници да нико од саслушаних сведока не оптужује Чубрилу за ово дело или било које друго дело. Своју тврђу Тужилаштво практично гради на сведочењу Милана Мацакање и Јове Личине. То су особе против којих је по њиховом сопственом признању, биле подигнуте оптужнице у Хрватској. Да би избегли сопствену кривичну одговорност, обојица су били спремни да дају било какве изјаве и било кога да оптуже. Из материјалних доказа у спису овог предмета, као и њихових изјава, датим током поступка, јасна је ова њихова намера. Али, на сву срећу, ову њихову намеру је лако открити и летимичним читањем списка овога предмета и изведеним доказима.

Дакле, Милана Мацакања од окривљеног постаје сведок, а окривљени постаје Жарко Чубрило, кога нико није помињао нити доводио у везу са убиством цивила, иако

су све истражне радње спровођене годинама уназад у Републици Хрватској и саслушани су бројни сведоци и прикупљене информације.

Мацакања покушава да избегне кривичну одговорност, тако што органима Хрватске пријављује да он није извршио никакав злочин, али да зна да је то урадио Чубрило. Пошто су Мацакању хрватски органи гоњења пронашли у Црној Гори, он их заваљава како ће сарађивати са њима, а ако треба, доћи ће и у Хрватску. Након тога, бежи у Србију и ту тражи контакт са органима гоњења Републике Србије, како би оптужио Чубрила и избегао сопствени кривични прогон. Ипак, није успео да смисли неку стабилнију и логичнију причу, те његово сведочење врви од нелогичности. Ни на једно питање које му је постављено, није успео да да логичан одговор. Нећемо наводити те ситуације, јер би то трајало предуго, а осим тога, све је детаљно забележено у транскриптима, који чине део овога списка. Поставља се логично питање, да ли је уопште могуће да се догађај одиграо онако како Милан Мацакања сведочи? Начин на који се догађај одиграо, а како га описује Милан Мацакања, вређа елементарну интелигенцију, дакле да ли ико може да поверује да човек који има намеру да изврши тежак злочин, тако што ће убити 11 људи, то уради тако, што ангажује двојицу добровољаца, Саву и Јову, које уопште не познаје, ангажује возача камиона са којим није пријатељ, Бранислав Кнежевић. Пред свима наређује да се цивили изведу из затвора и утоваре у камион, наочиглед великог броја људи. Затим, када камион крене успут прими ауто-стопера Милана Мацакања, који иде у Боботу у посету сину. Али у Боботи не оставља стопера Милана Мацакања, него га води са собом на стратиште, како би ауто-стопер Мацакања гледао како он убија цивили, тако да може да сведочи уколико некада буде затребало. Такође води двојицу непознатих људи – Саву и Јову, који такође немају никакву улогу, нити функцију у целом догађају, осим да гледају како Чубрило убија цивили, како би и они, ако некада затреба, о тоје могли да сведоче.

Описане квалитете и логику поседује и сведочење Јове Личине с тим што ако се упореде сведочења Јове Личине и Милана Мацакање долазимо до новог проблема, видеће се толике разлике да се не зна да ли они говоре о истом догађају или о два различита догађаја. Јово Личина је према сопственој изјави био оптужен у Хрватској, када је отишао у Хрватску да среди нешто око пензије привела га је полиција на разговор. Све ово је лепо приказано у транскриптима па нећу наводити даље. Сам Јово Личина признаје да су хрватски органи вршили притисак на њега, а што значи да је изјава била онаква какву су од њега тражили. Како би сам избегао евентуалну кривичну одговорност Личина је наставио да се држи испричане приче која на садржи ни елементарну животну логику да би у њу неко поверовао. И на крају, нисам сигуран да ли га треба уопште поменути јесте сведок Бранислав Кнежевић. Овај сведок даје три изјаве, све три изјаве су различите у битним стварима. При четвртом саслушању више не зна ништа и ничега се не сећа, не одговара ни на једно питање. Одговори су „не знам“ и „не сећам се“. Очигледно је да његове изјаве нису употребљиве нити су његово сведочење уопште може оцењивати по мишљењу одбране, јер имамо практично четири изјаве које су различите. Зашто би била тачна прва, а не друга, трећа или четврта? То остављамо суду на оцену. Са свега изнетог, сматрамо да није доказано да је Чубрило Жарко починио дело које му се оптужницом ставља на терет, те предлагемо да га веће ослободи од оптужбе. Хвала.

Председник већа: Захваљујем се. Изволите окривљени.

Опт. Жарко Чубрило:

Поштоване судије, од првог дана овог суђења говорио сам да ја нисам извршилац кривичног дела које се предметном оптужницом мени ставља на терет, да нисам учествовао у оружаном сукобу у Тењи, да нисам био припадник територијалне одбране Тења и да у време извршења дела које се наводи у оптужници нисам боравио у Тењи. Неспорно је да сам ја био у Тењи неколико дана почетком јула 1991. године, у периоду од 01. до 08. јула када сам напустио Тење и отишао у Србију ради спајања са породицом а о томе су сведочили многи сведоци и тужилаштва и одбране. Тужилаштво је током овог суђења извело доказе којима се утврђује да сам ја био припадник територијалне одбране. И то су искази Боже Видаковића, Јове Личине, Милана Мацакање, Бранислава Кнежевића, Лазара Радишића, Драгољуба Миловановића званог „Батела“, Ђоке Бекића, Илије Тинтора, Симе Бекића и Катарине Церенко, те фотографија која се налази у фотодокументацији Републике Хрватске РХ МУП број ОКТР 563/11. Кратко ћу се само на то осврнути. Значи током овог суђења изведено је тих десетак доказа тужилаштво у сврху доказивања да сам ја био припадник ТО Тења. Из изведених доказа произилази да су четири сведока чули или им је познато да сам ја био нешто у штабу али о томе нису дали никакве доказе, док остали сведоци немају сазнања о мом учешћу или ме уопште не познају. Не желећи да вршим анализу ових доказа указао бих само на један од њих, а то је фотодокументација РХ МУП број ОКТР 563/11 у којој се налазе само три фотографије испод којих пише цитирам „приказују заробљену Мару Церенко из Тења у дворишту кино дворане партизан у Тењи“. Завршен цитат. Имајући напред наведено у виду сматрам да се овим доказима не утврђује да сам ја био припадник територијалне одбране Тења. Насупрот овоме, више сведока и тужилаштва и одбране потврдило је да ја никада нисам био припадник територијалне одбране у Тењи, да боравећи у Тењи нисам био у униформи и наоружан а виђали су ме у цивилном оделу. О томе су сведочили на пример командант штаба територијалне одбране, командири чета, курири и други припадници територијалне одбране као и командир станице милиције у Тењи. Током овог суђења изведени су и докази из којих произилази да се у Тењи током јула 1991. године, догодила оружана борба и то једна само, између припадника територијалне одбране Тења са једне стране, и припадника Збора народне гарде и МУП-а Републике Хрватске са друге, која је почела у јутарњим сатима дана 07. јула 1991. године, и завршила истог дана послеподне. Из истих доказа међутим, не произилази да је неко од ових 11 цивила из оптужнице лишен слободе или одвежен притворен у вези са овом борбом, већ напротив, да су пре и после ове борбе притварани неки мештани по налогу штаба територијалне одбране и одвожени из Тења у више наврата не само овај пута како то тужилаштво ставља мени на терет, и то за потребе Југословенске Народне Армије у сврху размене за њихове припаднике заробљене у Републици Хрватској. Такође не произилази да је и ових 11 цивила било притворено у исто време заједно у тој кино дворани у Тењи половином јула 1991. године, када су како тужилаштво тврди утоварени у камион и одвежени. Током овог суђења тужилаштво није пружило ниједан доказ да се моје понашање из јула 1991. године, у било ком облику може довести у везу са овим догађајем. Надаље, из изведених доказа током овог суђења произилази да се жртве и ја уопште не познајемо, да нисмо били у никаквој завади, да ја нисам имао разлога извршити убиство 11 цивила хрватске националности, мотивисан дискриминаторским разлозима заснованим на националном пореклу тих цивила, да нико од саслушаних сведока стражара који су обезбеђивали кино дворану „Партизан“ у Тењи није потврдило да сам ја у јулу 1991.године, долазио у кино дворану по било ком

основу па и да бих виђао, злостављао или некуда одвозио цивиле који су се ту тада налазили. Тужилаштво је убиство ових цивила из оптужнице доказивало током овог суђења изјавама два сведока и то Милана Мацакања и Јове Личине. Међутим, из изведених доказа произилази да су њихове изјаве међусобно различите и супротстављене. Ја ћу само споменути три различитости, а има их преко 20. Мацакања каже да је утоварено 13 цивила и то 8 мушкараца и 5 жена. А Личина тврди да је тада било само 3 мушкарца а остало су биле жене. Друго; Мацакања каже да је он стопирао камион у центру Тења док је Бранислав Кнежевић возио до села Силаш а после Саво Јовановић до села Боботе, док Личина тврди да Бранислав Кнежевић тада уопште није био већ је лично сам Мацакања возио тај камион целим путем од Тења до места ликвидације и назад. И треће; Мацакања каже да је он стајао иза камиона и гледао како ја убијам те цивиле а Личина тврди да Мацакања је цело време седео у кабини камиона и није излазио. Када се овоме дода и чињеница да ови сведоци нису прилазили жртвама и дирали их, већ су одмах отишли са лица места, неспорно је да они тада нису утврдили њихову смрт и да они нису сведоци очевици њихове смрти јер је нису ни утврдили. И не само да нису утврдили њихову смрт, већ нису ни потврдили да су тада утоварени и одвежени управо их 11 цивила из оптужнице. Личина је изјавио да он није из Тења и да их не позна, а то што је пустио инсинуацију да би евентуално Катица Киш могла бити нека особа по имену Кека, жена од његовог радног колеге, то остављам суду да донесе закључак о томе. Међутим, Мацакања је у жељи да их све идентифицира набројао и имена неких лица која су тада били већ мртви или нестали. На пример, Нађ Мато, Голек Анте, Пера Мамић, Корма Фрањо. А из списка предмета произилази да је Нађ Мату убила стража у дворишту кино дворане у Тењи приликом покушаја бекства из притвора, да је сведок Пајо Бугарски као мртвозорник још 07. или 08. јула 1991. године, затекао у дворишту кино дворане у Тењи леш Голек Анте заједно са лешом Киш Ђуре. Да се Пери Мамићу још од 06. јула 1991. у Тењи изгубио сваки траг после свађе са рођаком Марицом Мамић, и о томе су сведочили њене кћери Вера Перковић и Ката Пејаковић. А да за особу по имењу Фрањо Корма у списима предмета нема ниједног доказа да је таква особа уопште боравила у Тењи па и те 1991. године. Међутим, Мацакања је на главном претресу 10.12.2012. године, изјавио да је он још 08. јула 1991. године, лично он значи, одвезао посмртне остатке Голек Анте заједно са посмртним остацима Киш Ђуре из дворишта кино дворане „Партизан“ у Тењи и оставио их у дворишту маме Киш Ђуре да их она сахрани. Али га то није спречило да на истом том главном претресу од 10.12. приликом нашег суочења одмах тврди да сам ја 13. јула 1991. године, утоварио и довезао из кино дворане у Тењи између осталих управо и тог покојног Голек Анту. Током овог суђења о одвожењу цивила из кино дворане у Тењи осим сведока Мацакање и Личине, сведочио је Бранислав Кнежевић. У битним чињеницама њихове изјаве су међусобне различите, супротстављене, нису проверљиве и ниједним другим доказом потврђене. Мислим да је више него јасно да сведоци Милан Мацакања, Јово Личина и Бранислав Кнежевић током овог суђења нису говорили истину када су сведочили о извршењу кривичног дела које се оптужницом мени ставља на терет са очигледном намером да прикрију своје учешће у извршењу овог дела и тако избегну властиту кривичну одговорност. Да није тако сигурно не би отоме ћутали више од 20 година, свему овоме треба додати чињеницу да нема посмртних остатака ових 11 цивила и они се данас воде као нестали у Републици Хрватској. И да завршим, имајући у виду све напред наведено сматрам да током овог суђења прво, није утврђено да сам ја био припадник територијалне одбране односно тужилаштво није доказало везу, постојање везе између мене, оружаног сукоба и жртава у Тењи током јула 1991. године, а морало је ту везу доказати ради правне квалификације кривичног дела из чл. 142 ст. 1 КЗ СРЈ, јер без те везе не можемо разговарати о осталим чињеницама. Затим, друго није

утврђен идентитет тих жртава, треће, није утврђен узрок њихове смрти а сведоци очевици нису утврдили смрт, четврто, лешева и оружја нема а тужилаштво за ратне злочине није понудило друге материјалне доказе за њихову смрт, па није могуће закључити да је њихова смрт управо наступила као последица начина извршења кривичног дела онако како се то оптужницом тврди, пето, није утврђен мотив да бих ја извршио то убиство. И шесто, није утврђен ниједан веродостојан доказ да сам ја извршио кривично дело које се оптужницом мени ставља на терет. Зато предлажем као и мој адвокат да ме суд ослободи од оптужбе. И само бих се осврнуо на оно што је госпођа тужилац рекла у вези Јове Личине како су дошли по налогу свог командира у штаб и мене срели у штабу и тако даље, и да сам их ја одвео, дао конопац и одвео их тамо и наредио да се отвори затвор и да изађу ти ван, да их они вежу. У својој изјави као „Курир“ пред Жупанијским судом у Осијеку...

Председник већа: Извињавам се, то не може да се цитира, то нисмо ни извели као доказ. То не може. Знам али то ћемо изоставити, нисам хтео тужилци да кажем, то се, то што је и тужилац рекла хтео сам да прекинем а онда сам рекао нећу да прекидам...

Опт. Жарко Чубрило: У реду.

Председник већа: Али тај део нећемо ни ми узети у обзир када будемо завршну реч.

Опт. Жарко Чубрило: Рећи ћу само још једну ствар, да није тачно што она каже да је штаб територијалне одбране у почетку био у кући Бателе, Миловановић Драгољуба, чињенице показују нешто друго, саслушани сведоци, да је он био у кући прво Немање Суботиновића, после се преселио у месну заједницу и ту је у месну заједницу по причи долазио Јово Личина и Саво Јовановић и то је та прича а после тога се након месец или два дана преселио код Бателе и остао до јесени и тако даље. Значи, на почетку када се догодио овај злочин штаб није био у кући Миловановић Драгољуба звани Батела. .

Председник већа: Захваљујем се. Нема још неко ништа да изјави? Нема. Само питам.

Е овако, свесни сте да смо ми у три већа везани и да имамо само слободне термине врло ретко, први слободан термин 06. април у 13:30 за објављивање.

Како нема нико ништа да изјави,

Објављује се да је главни претрес завршен. Објављивање пресуде је заказано за:

06. април 2015. године, у 13:30 часова, судница број 3

Завршено у 16:55 часова

Записничар

Председник већа-судија

BP3 1093